DORDRECHT

Zachte hand en sterke arm

Evenwichtige aanpak van overlast in openbare ruimte



Conny Taheij

BEGRIPPENLIJST

Beheergroep Kasperspad	Overleg tussen bewoners Kasperspad en omgeving met Yulius en Leger des Heils
Centrum	Historische binnenstad en de 19e eeuwse schil in Dordrecht
Cleanteam	Groep cliënten van Leger des Heils of Yulius die de buurt schoon houden
Colijnstraat	Straat in de wijk Crabbehof, onderdeel van Dordrecht-West
Crabbehof-Noord	Colijnstraat en omgeving
Bouman GGZ	Instelling voor verslavingszorg en andere psychiatrische zorg
Domus	Woonvoorziening voor drank en/of drugsverslaafden van Leger des Heils
Futuro	Advies- en projectbureau, gespecialiseerd in aanpak overlast
Dienst Jeugd en Gezondheid Zuid-Holland Zuid	Voorheen GGD Zuid-Holland Zuid
Handhavingteam	Team met vertegenwoordigers van gemeente, politie, belastingdienst, sociale dienst dat huisbezoeken aflegt bij overlastplegers en hun omgeving
De Hoop GGZ	Evangelische hulpverleningsinstelling voor verslavings- en psychiatrische problemen en maatschappelijke opvang
Kasperspad	Straat in 19e eeuwse schil waar veel voorzieningen zijn, zoals Yulius en Leger des Heils
Leger des Heils	Zorginstelling met in Dordrecht diverse (woon)voorzieningen voor dak- en thuislozen.
MEE Drechtsteden	Welzijnsinstelling
Mobiele toezichtspost	Bus van Toezicht, wordt ingezet op locaties met overlast, maar ook bij evenementen
Regiegroep	Gebiedsgericht team met vertegenwoordigers van zorg- en welzijnsorganisaties, woningcorporaties, politie en openbaar ministerie onder leiding van gemeente

VERVOLG OP ACHTERFLAP >

Zachte hand en sterke arm


BLOKKER
BLOKKER

Zachte hand en sterke arm

Evenwichtige aanpak van overlast in openbare ruimte

Conny Taheij

GEMEENTE DORDRECHT – 2014

© 2014 – Gemeente Dordrecht
EERSTE DRUK: juni 2014

Inhoudsopgave

7 **Inleiding**
11 **De resultaten**
13 **Het politiek akkoord**
17 **Aanpak Colijnstraat**
21 **Het Handhavingteam**
25 **Nieuwe doelgroepen**
27 **Aanpak centrum**
31 **Toezicht en politie**
33 **Team Toeleiding en Bemoeizorg**
35 **Lessen leren en borgen**

Interviews

40 **Linze de Jong**, clustermanager Leger des Heils
42 **Evert Peereboom**, oud projectleider
46 **Rodney Jansen**, voormalig overlastgever Colijnstraat
50 **Mohammed**, bewoner Domus
52 **Ivan Smitter**, werkmakelaar Crabbehof
56 **Nane Akpa** en **Otto Schildknegt**, Futuro
58 **Ed van Katwijk**, wijkagent

60 **Colofon**



Inleiding

Het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid. Dat is een van de speerpunten in het politiek akkoord 2010-2014 van het college van burgemeester en wethouders van Dordrecht. Twee probleemgebieden in de stad vragen om een speciale aanpak: in het Centrum (vooral Beverwijcksplein en Kasperspad) de overlast van verslaafde dak- en thuislozen en in de Colijnstraat de overlast door de handel in en gebruik van drugs.
Eerdere initiatieven om de overlast te beteugelen, hebben onvoldoende resultaat opgeleverd. In mei 2010 wordt daarom een 'Taskforce Overlast in de openbare ruimte' in het leven geroepen met als doel: zowel de beleving van overlast als de werkelijke overlast te laten dalen.

De Taskforce kiest voor een mix van een zachte en een harde aanpak, in een combinatie van gebieds-, groeps- en persoonsgerichte maatregelen. Daarbij werkt de gemeente nauw samen met zorginstellingen, politie, justitie en woningcorporaties.
Het uitgangspunt van de gemeente is positief: we bieden overlastgevers een kans op een betere toekomst. In het Centrum door onderdak en zorg te bieden aan de 100 overlastgevende dak- en thuislozen. In de Colijnstraat krijgen de 140 overlastgevende Antilliaanse mannen een aanbod voor scholing en werk. Kortom, een sociaal aanbod, maar niet vrijblijvend. Degenen die daar niet voor open staan, kunnen rekenen op repressie; van gebiedsverboden tot huisbezoek door een Handhavingteam. Een bijzondere aanpak, want daarbij wordt niet alleen de overlastgever zelf, maar ook de kring mensen om hem heen thuis bezocht. Dat heeft grote impact.

"Hoe kan het dat we met zijn allen achter zo'n groep overlastgevers aan blijven lopen?"

EVERT PEEREBOOM
PROJECTLEIDER

Na vier intensieve jaren is de conclusie: de mix van zorg en handhaving werkt. De ruim 240 overlastgevers zijn vrijwel allemaal aan het werk, in een traject, in de opvang of in hechtenis.
Bovendien is door de politieke druk de zo gewenste ketensamenwerking goed van de grond gekomen. Zowel aan de 'zachte' kant in het Team Toeleiding en Bemoeizorg, als aan de 'harde' kant in het Handhavingteam. Deze methode is ook al succesvol ingezet in andere wijken en voor andere doelgroepen.
Dit boekje blikt terug op de totstandkoming en uitvoering van de aanpak Taskforce Overlast en de resultaten aan de hand van gesprekken met vele betrokkenen.

2010: De situatie in de Colijnstraat

Al vele jaren is de Colijnstraat berucht in Dordrecht. Groepen op straat rondhangende Antilliaanse mannen, scheurende auto's en scooters, ruzie, drugs dealen, wapens, schietincidenten, bedreigingen, illegale bewoning, vrouwenhandel, zwerfvuil. Dordtenaren spreken over de Cokelijnstraat en de groep zelf maakt met YouTube-filmpjes duidelijk: de straat is van ons. De Colijnstraat is verworden tot een no-go-area.

Met het doel het tij te keren, geeft woningcorporatie Woonbron de flatwoningen in 2005 een nieuwe bestemming: de Foyer de jeunesse. Woonbron verhuurt 150 wooneenheden onder het motto 'Kamers met Kansen' aan jongeren van 18 tot 25 jaar; deels studenten of werkende jongeren en deels jongeren met complexe en meervoudige problematiek, die worden begeleid door diverse zorginstellingen.

Op de kop van een portiekflat verrijst in 2007 het voorzieningengebouw Punt de Wereld waar de jongeren hun was kunnen doen, samen kunnen sporten, koken, eten en waar ook buurtbewoners welkom zijn. Een magic mix. In de praktijk blijkt de kwetsbare groep een magneet voor de dealers en hebben de bewoners enkel last van de groep mannen die tot diep in de nacht alles doen 'wat God verboden heeft'. Elke dag van de week.

In 2009 escaleert de situatie met de mishandeling van een politieagent, bedreiging met een vuurwapen en een schietincident. De politie noteert honderden overlastmeldingen van bewoners.

"Het grootste probleem dat de bewoners in de Colijnstraat nu ervaren, is hondenpoep en zwerfvuil. Nou dan heb je wel een enorme ommezwaai gemaakt."

RINETTE REYNVAAN
WETHOUDER

2010: De situatie in het Centrum

Vaste prik op het Vrieseplein en Beverwijcksplein: verwaarloosde mensen met blikjes bier in de hand en zakken kleding naast de bankjes schreeuwen naar elkaar, naar bewoners en voorbijgangers. Bewoners rond de pleinen en uit omliggende straten klagen over overlast van gegil, onheuse bejegening, urine en uitwerpselen in de portieken van de statige herenhuizen, vuilnis en naalden. Bewoners en passanten voelen zich onveilig.

Aan de rand van de historische binnenstad is een concentratie van zorginstellingen. Aan het Kromhout en Kasperspad zijn het slaaphuis van het Leger des Heils, een woonzorgcomplex van GGZ-instelling Yulius en het kantoor van Bureau Jeugdzorg gevestigd. Verslaafde dak- en thuislozen en GGZ-cliënten lopen tussen de instellingen heen en weer of hangen rond in de omgeving en veroorzaken onrust en overlast.

Net buiten het centrum is onder de Zwijndrechtse brug bij de Weeskinderendijk een tentenkamp ontstaan waar 's nachts tientallen mensen bivakkeren. Ook zij trekken overdag naar de binnenstad.

Om de ernstigste verslaafde dak- en thuislozen op te kunnen vangen, besluit de gemeente mee te werken aan de komst van een hostel waar matig drugs- en alcoholgebruik door de bewoners is toegestaan. Na heftige discussies met bewoners over de locatie gaat de gemeenteraad in 2009 akkoord met de bouw van Domus aan de Amnesty Internationalweg. Drie jaar later kan het Leger des Heils er 24 mensen huisvesten.


Leger
des
Heils
uitgezonderd

108 overlastgevers centrum **"Waar zijn ze gebleven?"**



De resultaten

Aantal overlastgevers daalt fors

Door de politieke focus, de project- en gebiedsgerichte aanpak, het combineren van zorg en handhaving en samenwerking tussen alle betrokken partijen is het aantal overlastgevers in drie jaar tijd gedaald van 263 naar 16, eind 2013. In de aandachtsgebieden Colijnstraat en Centrum waren lijsten opgesteld met respectievelijk 140 en 100 namen. Gaandeweg kwamen daar nog wat mensen bij. De voormalige overlastgevers hebben nu woonruimte, een baan, zitten in een traject, zijn verhuisd of zitten in de gevangenis.

Bewoners ervaren veel minder overlast

"Crabbehof-Noord is nu een normale wijk geworden."

ANDRÉ DE VRIES
BUURTBEWONER

Het Onderzoekcentrum Drechtsteden heeft in 2011 een 'nulmeting' gehouden, in 2012 een tussenmeting en eind 2013 een laatste meting. Daaruit blijkt dat de bewoners in de aandachtsgebieden veel minder overlast, onveiligheid en verloedering ervaren en meer sociale samenhang ondervinden. Bewoners vinden dan ook vaker dat de buurt vooruit is gegaan dan achteruit. De doelstellingen van de gemeente zijn daarmee ruimschoots gehaald.
De Colijnstraat scoort op het gebied van het terugdringen van de onveiligheid zelfs beter dan Dordrecht als geheel (van 53% naar 24%). Het aantal bewoners dat drugsoverlast ervoer, is drastisch afgenomen, van 37% naar 7%. In drie jaar tijd is ook het aantal meldingen van overlast meer dan gehalveerd. De sociale overlast daalde van 4,2 naar 1,5 (hoe lager hoe beter).
In het Centrum (Kasperspadgebied en Beverwijcksplein) hadden de bewoners vooral overlast van dak- en thuislozen. Sinds 2010 is dit flink afgenomen, van bijna de helft van de bewoners die overlast ervoer naar een kwart of minder. De sociale overlast (dronken mensen op straat, drugsoverlast, lastig gevallen worden op straat) daalde respectievelijk van 4.8 naar 3,2 en van 4,6 naar 2,1. Voor een waterbedeffect zijn er niet of nauwelijks aanwijzingen. Als bijkomend resultaat is wel de sociale overlast in de rest van de binnenstad ook afgenomen. Vier op de tien bewoners van de Binnenstad geven aan dat van de mobiele toezichtpost een preventieve werking uitgaat.
Ook de verplaatsing van de verslaafde daklozen naar Domus heeft geen negatief effect gehad op de leefbaarheid van die woonbuurt. Omwonenden die aanvankelijk sceptisch aankeken tegen de komst van Domus zijn nu gewend aan hun nieuwe buurtbewoners.

Ketensamenwerking groeit

Maar er is meer. Door de Taskforce is een hele goede ketensamenwerking ontstaan tussen zorginstellingen, politie, toezicht, woningcorporaties en bewoners. Dit heeft geleid tot de oprichting van het Handhavingteam en het Team Toeleiding en Bemoeizorg.
Beide teams kunnen en worden ingezet voor andere doelgroepen in heel de stad. Dordrecht heeft daarmee instrumenten in handen om te voorkomen dat problemen met overlastgevers in de toekomst opnieuw onbeheersbare vormen aannemen.
De Taskforce Overlast in de openbare ruimte loopt door tot eind 2014.


12-2014
Van Nelle Tabak Nederland
Postbus 1736, 3000 BS Rotterdam
3L1821J5 1113
VAN NELLE
Firma: DE ERVEN F.J.
Trade mark: VAN NELLE
(in Dutch) = GUTTENDE HOOP
03-2015

Het politiek akkoord

"Het is onacceptabel dat een kleine groep overlastgevers het verpest voor de grote groep bewoners. Iedereen moet op een plezierige wijze kunnen wonen."

RINETTE REYNVAAN
WETHOUDER

Verkiezingen maart 2010. De lokale partij Beter Voor Dordt (BVD) behaalt 15 zetels in de gemeenteraad en belandt als grootste partij voor het eerst en met drie wethouders in het college, aangevuld met een wethouder van VVD en CDA. De heer A.A.M. Brok is dan net twee maanden aangetreden als burgemeester. Het nieuwe college van burgemeester en wethouders benoemt drie speerpunten. Leefbaarheid en veiligheid is daar een van.

"Het is onacceptabel dat een kleine groep overlastgevers het verpest voor de grote groep bewoners. Iedereen moet op een plezierige wijze kunnen wonen," stelt Rinette Reynvaan (BVD), wethouder Leefbaarheid.
"Wij wisten dat er in een paar gebieden al jaren een concentratie van overlast was. Daar werd ook al heel veel aan gedaan, dat moeten we niet vergeten. Door deze twee specifieke overlastgebieden als prioriteit te benoemen en een Taskforce op te zetten, hebben andere partners ook de handen ineengeslagen en dat heeft een groot effect gehad. De ketenaanpak, dat is de kracht."
Reynvaan wordt voorzitter van de stuurgroep Taskforce Overlast in de openbare ruimte, die de grote lijnen vaststelt. Ook Harry Wagemakers (BVD), wethouder Maatschappelijke Ondersteuning, is lid van de stuurgroep en burgemeester Brok is via de afdeling Openbare Orde en Veiligheid betrokken. In de stuurgroep zitten behalve de gemeente, het Leger des Heils, de politie Zuid-Holland Zuid, Openbaar Ministerie, Bouman GGZ, GGD Zuid-Holland Zuid, Yulius, De Hoop GGZ en het Zorgkantoor. Iedere organisatie levert vanuit zijn eigen reguliere middelen en taken zijn bijdrage.

Sceptisch

Enkele maanden na hun aantreden brengen wethouder Reynvaan, burgemeester Brok en vertegenwoordigers van politie en het Openbaar Ministerie een bezoek aan de bewoners van de Colijnstraat. "Zij waren heel sceptisch en zeiden: dat praten horen we al zo lang. We schrokken van hun reactie. Wij hebben toen beloofd dat we het probleem echt zouden aanpakken én dat we zouden terugkomen," vertelt de wethouder.
Burgemeester Brok noemt de gesprekken met de betrokken organisaties en met de bewoners van het begin af aan uiterst opbouwend. "We hadden het geluk dat de bewonersgroepen, zowel in de Colijnstraat als in het Centrum hun rol goed oppakten. Ze werden daarbij begeleid, maar pakten het ook zélf goed op. Wij toonden dat we er voor ze waren, dat ze serieus genomen werden en dat we daadwerkelijk naar een oplossing konden toewerken. Dat werd erg gewaardeerd," vertelt hij.
Daarnaast wijst hij op het wezenlijk belang dat, bij een aanpak als deze, er naast de brede ambtelijke inzet van verschillende organisaties verbinding met het politieke bestuur blijft bestaan. "Zodat alle bestuurlijke mogelijkheden ook benut worden. Gezamenlijk en met één doel voor ogen: namelijk het verbeteren van de leefsituatie in woonwijken die al heel veel jaren erg veel zorgen geven. Ook belangrijk is het dat we te allen tijde met elkaar gevoel blijven houden bij de problemen van de bewoners. Die waren soms heel eenvoudig op

te lossen, maar over het algemeen toch vooral complex. Een inzet van allen is dan vereist."

'Help ons'

Harry Wagemakers kent de problemen in het Centrum al als gemeenteraadslid. In 2009 bezoekt hij een werkconferentie rond overlast. "Sjef Czyzewski, voorzitter van Bouman GGZ, deed toen een beroep op de gemeente: 'Als u nou eens investeert, ook in deze kleine, maar lastige groep, dan krijgen zij een kans en heeft u minder overlast. Ook de politie zei met de handen in de lucht: 'Help ons. We hebben er geen grip meer op.' Dat heeft op mij diepe indruk achtergelaten."

Als raadslid woont hij ook diverse bewonersbijeenkomsten bij over de overlastgevers. "Daar kwam aan de orde: jaag je ze het eiland af of kies je voor een gestructureerde aanpak. In die laatste keuze hebben Rinette Reynvaan en ik met alle partners veel energie gestopt."

Als wethouder zorgt hij dat alle zorgverleners met politie en OM aan tafel komen te zitten. "Ze verwachtten van ons de regie. Wij hebben de verbinding tussen zorg en repressie moeten organiseren en toen het traject vastliep een ketenaanpak moeten afdwingen: zo gaan we het doen. Als gemeente kun je dit niet zelf oplossen. Je hebt partners nodig die hun verantwoordelijkheid nemen. Ook de medewerking van het zorgkantoor en de zorgverzekeraar is cruciaal geweest voor de komst van 48 bedden voor de zwaarste probleemgevallen. Zonder die middelen was deze aanpak nooit van de grond gekomen."

Grenzen

Terugkijkend noemt Reynvaan de combinatie van zorg en repressie "het sterke van deze aanpak." Ook staat ze volledig achter de inzet van een zwaar middel als het Handhavingteam. "Dat betekent nogal wat, maar wij vonden dat het toch moest gebeuren. Wij wilden de overlast niet langer tolereren. Ja, je verlegt grenzen en de verschillende partners waren dat niet gewend, al zagen ze het belang er wel van in."

Als je met elkaar kiest voor een aanpak, dan moet je ook alle mogelijkheden daartoe bezien die de aanpak kunnen ondersteunen, stelt Brok. "Het bleek ook nodig om een aantal mensen af en toe even 'uit het gebied te halen', zodat we duidelijk konden maken dat we paal en perk stelden aan hun gedrag. Niet mee willen werken aan een verandering, maar doelbewust dat proces verstoren zonder dat je daarop zou worden aangesproken, was geen optie meer. Zo'n zelfde redenering gold voor het preventief fouilleren. We constateerden dat er mensen met wapens rondliepen. Wachten tot er incidenten kwamen, was in dit geval ook geen optie meer. We wilden preventief ingrijpen, een duidelijk signaal geven aan allen die niet mee willen veranderen in een wijk die het waard is óm te veranderen."

Borgen en zorgen

Het college is trots dat in beide wijken een structurele oplossing is gerealiseerd. “Het gaat heel goed in het Centrum en in Crabbehof-Noord. Er is weer samenhang en mensen zien deze wijk ten positieve veranderen. Sommige bewoners zijn weer aan het werk gegaan en uit het criminele circuit verdwenen. De lastpakken zijn weg of houden zich gedeisd,” zegt Brok.
“Uiteindelijk moeten de mensen het zelf doen, maar we hebben ze een handreiking gedaan en ik hoor dat ze gelukkiger zijn dan in hun oude situatie. Dat was voor velen toch ook een vlucht,” aldus Reynvaan. Ze vervolgt: “Overlast is van alle tijden en van alle steden. Aandacht blijft nodig en het is belangrijk om deze succesvolle aanpak te borgen in de reguliere inzet.”
Wagemakers: “De winst van de afgelopen jaren is dat vijf zorgpartners in het Centrum nu intensief met elkaar samenwerken aan adequate ondersteuning in het Team Toeleiding en Bemoeizorg. Dat was vier jaar geleden ondenkbaar. Het is best spannend voor een organisatie om te zeggen: jij kunt dit beter dan ik.”
“Dat de zorginstellingen op deze manier samenwerken, hebben ze uiteindelijk zelf gedaan en dat verdient een compliment. Onze politieke keuze heeft ze enkel een boost gegeven,” stelt Reynvaan.

Gemeenteraad

De gemeenteraad was, net als de bewoners, aanvankelijk sceptisch. “Naarmate de raadsleden meer bekend werden met de aanpak en met de cijfers werden zij ook enthousiast. De raad heeft zelfs gezegd: als deze aanpak voor een volgende periode ook nodig is, moeten we dat zeker weer met elkaar bespreken. Die houding vind ik ook een succes,” zegt Reynvaan.
In alle buurten waar de Taskforce actief is, voelen mensen zich veel veiliger op straat. Burgemeester Brok: “Sterker: in de Colijnstraat is dat cijfer nog positiever dan het Dordtse gemiddelde. Ook op het gebied van leefbaarheid zitten beide gebieden duidelijk in de lift. In de Colijnstraat vindt driekwart van de bewoners het prettig of zeer prettig wonen. Dat zijn echt cijfers om trots op te zijn. Het toekomstplaatje van deze wijk ziet er weer veel rooskleuriger uit. Inzet blijft wel nodig en zal voorlopig ook geboden blijven. Ik ben wel realistisch. Het kan in een oogwenk allemaal weer veranderen als we niet alert blijven.”
De politie en het Handhavingteam blijven er bovenop zitten. Alle meldingen van overlast worden serieus bekeken, weet Reynvaan. “Het grootste probleem dat de bewoners in de Colijnstraat nu ervaren, is hondenpoep en zwerfvuil. Nou dan heb je wel een enorme ommezwaai gemaakt.”
De bestuurders kijken bezorgd naar de decentralisatie en extramuralisering van zorg de komende jaren. “Deze opgave is groter in omvang dan de aanpak van de overlast,” verwacht Wagemakers. “We staan nu wel goed gesteld om deze opgave te tackelen en kunnen voortborduren op de geslaagde aanpak.”



Aanpak Colijnstraat

Als de Taskforce Overlast in het voorjaar van 2010 van start gaat in de Colijnstraat, is er al voorwerk gedaan door Futuro. Dit advies- en projectbureau is een jaar eerder in opdracht van de gemeente en samen met de politie begonnen met het in kaart brengen van de overlastgevers en de zorgverleners die zich met hen bezighouden.
Zo ontstaat er een lijst met 140 namen van Antilliaanse mannen die verantwoordelijk zijn voor de overlast en de drugscriminaliteit. Van hen woont een kleine twintig in de Colijnstraat zelf. De rest woont elders in de Drechtsteden of is zelfs niet geregistreerd in de gemeentelijke basisadministratie (GBA). De mannen zijn allemaal boven de 18 jaar, de meesten hebben geen uitkering en een flinke groep is bekend bij de politie. “Het waren niet zozeer superzware criminelen. En hangen met lekker weer is niet het probleem, maar het ging veel verder. Tot diep in de nacht deden ze alles wat God verboden heeft,” vertelt Otto Schildknegt van Futuro.
De inventarisatie maakt ook duidelijk dat er 29 instanties in de straat aan het werk zijn. “Er waren veel interventies, maar gefragmenteerd. Iedereen deed zijn best, maar naast elkaar.”

“Op de vraag: wat maakt dat je de boel op straat staat te verstieren, kwam heel vaak het antwoord: ik heb geen werk.”

EVERT PEEREBOOM
PROJECTLEIDER

Politieke druk

Met de komst van de Taskforce wordt een regiegroep geformeerd met vertegenwoordigers van de belangrijkste betrokken partijen: de gemeente, Woonbron, politie en de Stichting Welzijn Antillianen (SWA). Het aanvalsplan dat de regiegroep opstelt, sluit aan bij de persoons- en groepsaanpak die eind 2009 is ingezet door Futuro. Het sociaal hulpverleningsaanbod wordt uitgebreid met handhavende maatregelen.
Eind 2010 bezoeken de burgemeester, de hoofdofficier van Justitie, de korpschef van politie en wethouder Rinette Reynvaan aan de Colijnstraat. Zij maken richting bewoners en media duidelijk dat de grens is bereikt en dat ze de problemen gaan aanpakken. Ze beloven ook elk jaar terug te komen met resultaten. Die belofte maakt de politieke druk voelbaar bij de organisaties. Projectleider Evert Peereboom: “Soms is het nodig ergens de spotlight op te zetten. Voorheen kon iedereen om het probleem heen lopen en naar elkaar wijzen. Nu waren we gezamenlijk verantwoordelijk.”

Aan het werk

De partners verzamelen (straat)informatie over de individuele overlastgevers en de kring mensen om hen heen. Als er geen informatie bekend is, gaan de wijkagent en de GGD op huisbezoek. Mensen die daarvoor open staan, worden toegeleid naar scholing, werk, hulpverlening en een woning. Peereboom: “Op de vraag: wat maakt dat je de boel staat te verstieren, kwam heel vaak het antwoord: ik heb geen werk.” Zo volgen er twee groepsbijeenkomsten waarin de mannen informatie krijgen over scholing en werk.
“Een harde kern van zo’n twintig mensen keek schichtig de kat uit de boom,” herinnert werkmakelaar Ivan Smitter zich. Een even grote groep zegt dat ze wel wil stoppen met overlast, maar overdag niets om handen heeft. Ze beloven

te gaan werken als ze een opleiding krijgen. “Ze vroegen: wat kun je voor ons doen? We hebben geen geld en geen papieren.’’
Bij de Sociale Dienst Drechtsteden ontdekt hij een potje voor de opleiding van niet-uitkeringsgerechtigden. In zijn netwerk weet Smitter een werkgever te vinden, die de Dordtenaren een kans wil geven. Veertien mannen beginnen in de koudste maand van het jaar, december 2010, aan hun opleiding tot steigerbouwer. Twee maanden later kunnen ze aan de slag. “Zij waren superenthousiast en toonden dat aan de rest. Ze verdienden geld en waren als ze thuis kwamen zo moe dat ze niet meer de puf hadden op straat rond te hangen.”
Zo gaat er in 2011 ook een tweede groep aan de slag en een derde. “Buurtgenoten klopten aan, familie, vrienden die allemaal zoons of neefjes van neefjes hadden zonder opleiding maar die wel graag wilden werken, zelfs mensen van buiten Dordt meldden zich.”

Zero-tolerance

Ook volgen er fysieke maatregelen: er worden Mosquito’s opgehangen, er komt cameratoezicht en een wegafsluiting voorkomt doorgaand verkeer langs de Colijnstraat, zodat dealers en gebruikers hun gebruikelijke rondje niet langer kunnen maken. Ook worden begin 2011 een alcoholverbod en gebiedsontzeggingen van kracht. Daarnaast wijst de burgemeester een deel van de wijk aan als veiligheidsrisicogebied, wat preventief fouilleren naar vuurwapens mogelijk maakt.
En er geldt een zero-tolerance bij woonoverlast. Overlast door harde muziek en het verstoren van de nachtrust worden direct aangepakt met een waarschuwing. Als de woonoverlast doorgaat, kan dit leiden tot een gerechtelijke procedure met mogelijk huisuitzetting tot gevolg. “Door de samenwerking met gemeente en justitie konden we sancties uitdelen en sneller juridisch ingrijpen. Regelmatig zijn er mensen uitgezet vanwege overlast, huurschuld of het contract werd gewoon niet verlengd,” vertelt Ronald Viergever van Woonbron. Ook het dealen, dat van straat naar de woningen is verplaatst, wordt zo aangepakt. Nieuwe bewoners worden zo zorgvuldig mogelijk geselecteerd conform de opgestelde criteria voor woningtoewijzing.

“Wij hadden in de aanpak van de overlast altijd een hoofdrol, maar zijn naar een bijrol gegaan met de komst van de Taskforce. Eilandjes werden met elkaar verbonden en dat heeft geleid tot het terugdringen van de overlast. Dat is een groeiproces geweest.”
Het besluit van Woonbron om de portiekflats in de Colijnstraat en omgeving vanaf eind 2014 te slopen, heeft te maken met de onderhoudsinvestering in combinatie met hoge kosten voor sociaal beheer. “Al zet je er een paleis neer, de Colijnstraat blijft een negatief imago houden.”

Klachten

De interventies hebben een positief effect op de overlast en na een jaar komen burgemeester en wethouder trots vertellen dat het aantal meldingen met dertig tot veertig procent is gedaald. Toch duurt het lang voordat in de wijk het besef landt dat de overlast echt vermindert. “Om de twee weken hadden we overleg met bewoners en zij bleven steen en been klagen. Of je ’s nachts vijf of

zeven keer wakker wordt, maakte voor hen nog niet zo'n verschil," stelt Jan-Dirk Costeris. Als projectleider Crabbehof en voorzitter van de bewonersgroep zet hij in op schoon, heel en veilig en een sociale herovering van Punt de Wereld. "Met extra inzet van de organisaties MEE en De Twern zorgden we voor sociale activiteiten en werden buurtbewoners weer eigenaar van hun eigen omgeving. Het is een heftige periode geweest, die veel tijd heeft gekost, maar de samenwerking door de Taskforce heeft perfect gewerkt. We krijgen nu geen klachten meer."

Alle maatregelen zijn heel vruchtbaar geweest, concludeert ook betrokken buurtbewoner André de Vries. "Er werd naar ons geluisterd en er werd gerichte actie ondernomen. Er werd beter schoongemaakt, de werkmakelaar heeft veel goeds gedaan, de politie mocht optreden als groepen samenschoolden. Het is nu een leefbare buurt, al gebeurt er best nog wel eens wat. Crabbehof-Noord is nu een normale wijk geworden."





Het Handhavingteam

Hoewel er enkele maanden na aanvang van de Taksforce al flinke vorderingen zijn gemaakt in de aanpak van de overlast, blijft er een groep van circa 25 mannen die niet openstaat voor een sociaal aanbod of terugvalt en overlast blijft veroorzaken.
Het geduld is op. De stuurgroep kiest dan voor de inzet van een Handhavingteam met duidelijke kaders: hulpverlening moet je verdienen. Bovendien bezoekt het team niet alleen de overlastgever, maar ook de kring om hem heen. Er wordt een team samengesteld, een bejegeningprotocol en een draaiboek opgezet en de burgemeester schrijft een brief, die bij binnenkomst wordt voorgelezen aan de overlastgever. Het Handhavingteam bestaat uit zo'n twaalf mensen: een teamleider van Futuro, een GBA-controleur, een medewerker van de Belastingdienst, van de Sociale Dienst Drechtsteden, een rapporteur die in de gaten houdt of alle protocollen worden gevolgd en politiemensen ter bescherming van de burgers in het team.

"De meesten zijn zo onder de indruk dat ons eerste bezoek direct effect heeft."

ANGELIQUE MEIJER
REGISSEUR

De overlastcijfers van de politie zijn leidend voor een huisbezoek. Het team bespreekt elke casus vooraf zorgvuldig. Informatie van alle betrokkenen wordt aan elkaar gekoppeld, ook van zorginstanties. "Voorheen deden we dat ook wel, maar dan kreeg je vanwege de privacy geen volledig beeld. De zorgpartijen waren bang dat de zorgrelatie op het spel werd gezet. Uiteindelijk zijn zij ook doordrongen van de noodzaak van deze aanpak, maar het heeft even geduurd. Privacy is zorgvuldig geregeld in een convenant," vertelt Angelique Meijer, sinds januari 2012 regisseur van het Handhavingteam.

De werkwijze

Onaangekondigd belt het team, gestoken in blauwe bomberjacks, aan bij de woning van de overlastgever. Meijer: "We vragen altijd toestemming en negen van de tien keer mogen we binnenkomen. Zo niet, dan komen we nog een keer. Eenmaal binnen leest de teamleider de brief van de burgemeester voor: U veroorzaakt overlast. Wij doen een dringend beroep op u om te stoppen. Anders krijgt u last van ons." De overlastgever krijgt vervolgens de kans om zich te melden bij de werkmakelaar of bij het kernteam, of de opdracht niet meer op de hoek van de straat te hangen, om zijn huis of de vuilnisbelt in de tuin op te ruimen of om de sloopauto te verwijderen die al jaren voor de deur staat. "Dit met de belofte een week later terug te komen. De meesten zijn zo onder de indruk dat ons eerste bezoek direct effect heeft," aldus Meijer. Zo niet, dan wordt het volgende bezoek aangekondigd en volgt een maatregel. Daarvoor zijn er korte lijnen met het Openbaar Ministerie.

Lik-op-stuk

Dat er in de Colijnstraat veel narigheid speelt is, is ook het Openbaar Ministerie opgevallen, vertelt officier van justitie Wim van Natijne. "Oh, weer een zaak uit de Colijnstraat, zeiden we dan tegen elkaar. We konden het geheel echter niet overzien. Pas toen we betrokken werden bij de Taskforce Overlast merkten we dat er heel veel aan de hand was. In deze gerichte aandacht zagen wij ook voor ons een kans op een integrale aanpak."

Een overlastgever in beeld bij het Handhavingteam kan bij een strafbaar feit rekenen op een snelle dagvaarding. “Die lik-op-stuk-benadering maakte indruk. Ook hebben we met de burgemeester en de politiechef herhaaldelijk vergaderd in de Colijnstraat om de doelgroep en de bewoners te laten zien dat we er waren. Kennen en gekend worden, dat geldt ook voor het OM. We zaten niet meer opgesloten in ons kantoor, wachtend op een dossier.”
Het OM informeert ook de rechtbank dat er een tijd meer zaken uit de aandachtsgebieden Colijnstraat en Centrum kunnen komen. “Als OM besteedden we aandacht aan de rapportages en namen daarin meer voorgeschiedenis mee. Daardoor had de rechtbank meer handvatten om te oordelen en maatregelen te nemen, zoals het opleggen van de tweejarige maatregel Inrichting Stelselmatige Daders (ISD). Met het Veiligheidshuis hebben we er vijf, zes notoire klanten uitgelicht om aan berechting ook goede nazorg te koppelen.”

Beslaglegging

Het bijzondere aan de aanpak is dat het Handhavingteam ook de kring rond de overlastgever opzoekt. Zijn ouders, schoonouders, zus, vriend, vriendin. Ook bij hen staat het twaalf man sterke team onaangekondigd voor de deur met een dreigende brief en de aankondiging van consequenties als zij niet meewerken. “Stel hij rijdt altijd in haar auto; daarmee faciliteert zij hem. Wij weten dat zij een belastingschuld heeft. Zij krijgt twee weken de gelegenheid om deze schuld af te lossen. Zo niet, dan nemen we de volgende keer de auto in beslag.”, zegt Angelique Meijer. Zo is er beslag gelegd op meerdere auto’s en inboedels, bij de overlastgever zelf of bij de kring om hem heen. Ook fraude met uitkeringen, studiefinanciering of toeslagen of illegale inwoning wordt direct aangepakt.
Het team maakt enorm veel indruk op alle betrokkenen. En vooral de bezoeken aan het omringende netwerk hebben veel effect. “Zij hadden vaak zelf ook een hulpvraag. En als we ernstige zaken achter de voordeur aantroffen, deden we direct een melding bij het Meldpunt Zorg en Overlast,” vertelt Nane Akpa van Futuro.

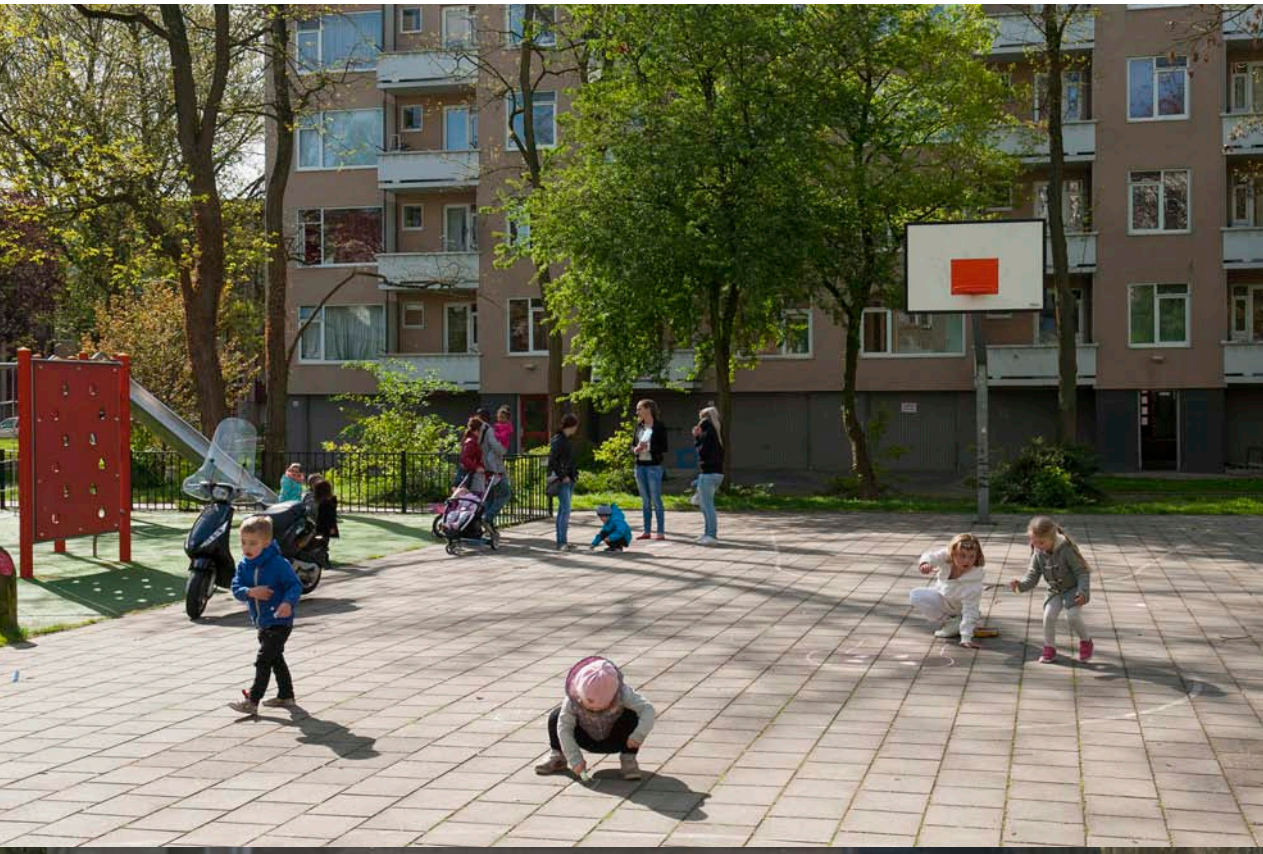
Wijkagent

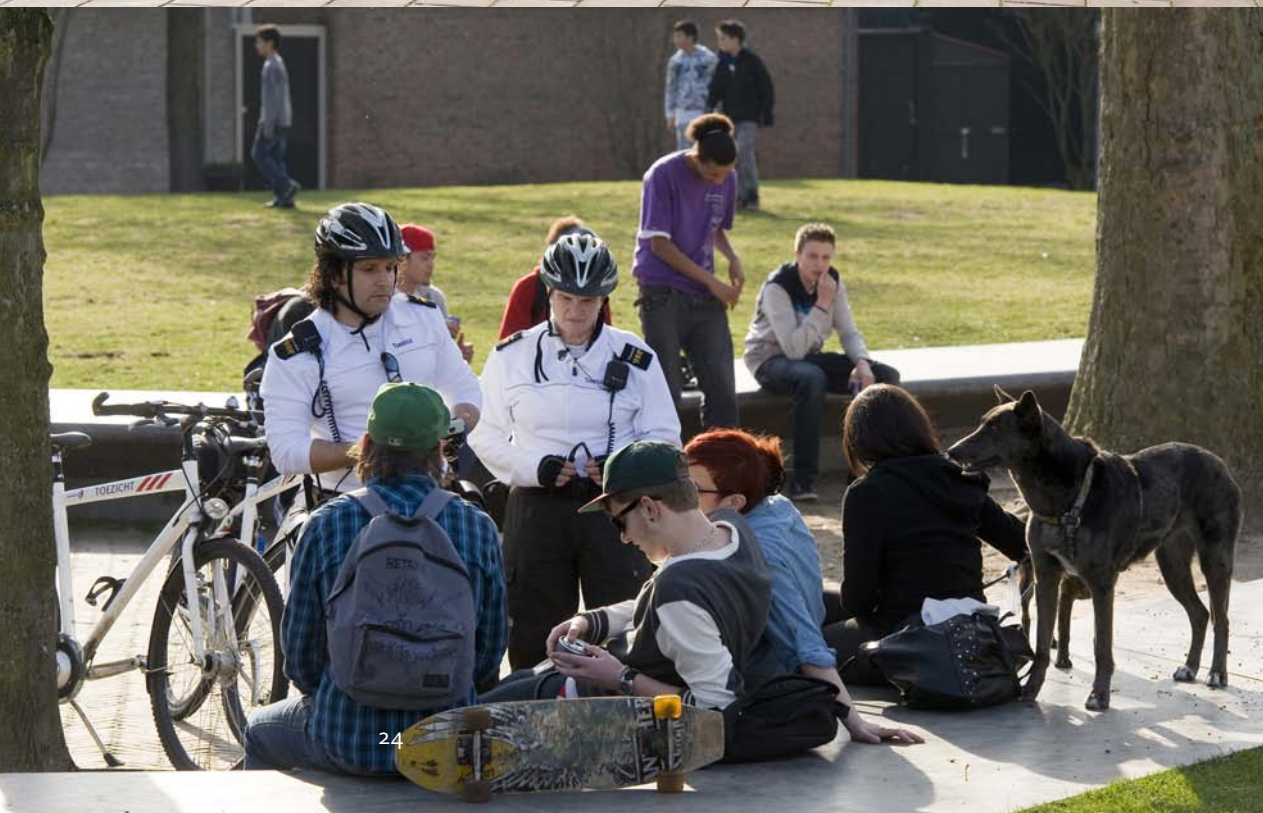
Het Handhavingteam gaat slechts een keer per week op pad. Maar omdat de groep en de bewoners de individuele leden van het team ook op andere momenten van de week bezig ziet en gaat herkennen, lijkt het alsof het team de hele week bezig is.
“Van tevoren hadden we niet kunnen voorzien dat de rol van de wijkagent verandert door zijn deelname aan het handhavingteam. Voorheen kwam hij soms moeilijk bij mensen binnen of ze vertelden weinig over zichzelf. Dat veranderde, omdat men dacht: ze weten alles van me. Ik kan niks meer onder de pet houden,” vertelt Bram Schouten, projectleider overlast bij de politie Zuid-Holland Zuid. Zelfs in wijken waar het Handhavingteam niet actief is, worden wijkagenten erop aangesproken. “Het is een gevreesd team.”

Stinkende best

Het politiek klimaat maakte dat mogelijk, stelt Anqelique Meijer. “De insteek van de stuurgroep was: ga ervoor, kom met nieuwe alternatieven. Het Handhavingteam is een zwaar middel. Maar de burgemeester stond erachter en tekende de brieven die we voorlazen, de wethouder schuwde er niet voor dat we met zo’n groep mensen zouden binnenvallen, het liefst uit het zicht van de kinderen. Vanaf 2011 zijn elk jaar circa 180 mensen op deze manier benaderd.” Bram Schouten beaamt dat het team de politieke wind mee had. “De gemeente is er stevig in gaan zitten. Voorheen lag er veel op het bordje van de politie. Wij kunnen wel handhaven, maar daar heb je ook tools bij nodig. Nu was er een burgemeester die gebieden aanwees waar je geen alcohol of drugs mocht gebruiken en waar wij preventief mochten fouilleren. Dus naast een zachte aanpak een harde kant. Die mix is een succes gebleken. Heel veel partners hadden ook belang bij samenwerking. Iedereen deed zijn stinkende best, maar we wisten niet van elkaar wat gedaan was of reden elkaar soms onbedoeld zelfs in de wielen.”






TOEZICHT

Nieuwe doelgroepen

Na het succes in de Colijnstraat wordt het Handhavingteam ook en met succes ingezet in andere gebieden en voor andere doelgroepen. Soms in andere samenstellingen, met een andere insteek, maar de methode blijft hetzelfde.
In Krispijn doen de corporaties mee aan de aanpak van een aantal gezinnen dat veel overlast veroorzaakte. “Dat had ook effect op de Colijnstraat, want je laat de doelgroep zien: het stopt niet,” zegt Otto Schildknegt van Futuro.
In Stadspolders krijgt een groep overlastgevende jongeren te maken met het Handhavingteam. Daar is na een bezoek aan hun ouders de boodschap heel snel duidelijk. “Ouders wisten vaak ook niet wat hun kinderen deden. Zij moesten hun verantwoordelijkheid pakken.” De jongeren en hun ouders krijgen waar nodig hulp richting onderwijs of begeleiding van de GGD.
In het Centrum bezoekt een klein team enkele ouders van verslaafde dak- en thuisloze overlastgevers; het biedt hulp aan en adviseert de ouders hun kinderen niet meer te helpen.
De aanpak van de veelplegers is volgens Schildknegt een bijzondere ervaring. “Een veelpleger die zestig delicten op zijn naam had staan, kwam na drie huisbezoeken huilend op het politiebureau met de vraag of hij zijn straf mocht uitzitten. Wij hadden gedreigd dat hij niet meer naar FC Dordrecht mocht als hij nog een keer werd betrapt. Daar was hij van ontdaan. En het feit dat je alles van hem weet vond hij verschrikkelijk: dat hij een uitkering had en zelfs dat hij fan was van de voetbalclub.”


Het Kasperspad
De Stroming
verboden toegang
voor onbevoegden
art. 461 wetb. van strafrecht

Aanpak Centrum

De gemeente pakt in 2010 voortvarend de regie in de aanpak van de overlast van verslaafde dak en thuislozen in het Centrum. Ze vraagt de bestuurders van alle betrokken zorg- en welzijninstanties, corporaties, politie en OM deel te nemen aan een Regiegroep Centrum om een aanvalsplan op te stellen. Tevens huurt ze een bureau om een zogenoemde Ketenplaat te bedenken; een structuur die de ketenpartners moeten implementeren.
"De eerste maanden hebben we echter vooral discussie gevoerd. Hoezo een Taskforce, vroegen de zorginstellingen," herinnert Els van Leeuwen zich, namens de gemeente voorzitter van de Regiegroep. "Over en weer hebben we ervaringen gedeeld. Daardoor snapten we van elkaar beter hoe iedereen werkt en wie wanneer verantwoordelijkheid neemt. Als gemeente en politie lieten we ook de andere kant zien, namelijk de overlastcijfers, en we regelden een gesprek met bewoners."

"De eerste maanden hebben we echter vooral discussie gevoerd. Hoezo een Taskforce, vroegen de zorginstellingen."

ELS VAN LEEUWEN
VOORZITTER
REGIEGROEP
CENTRUM

Ogen geopend

"Wij waren er van overtuigd dat wij ons werk heel goed deden," zegt Fred Ter Meer, directeur volwassenenzorg van GGZ-instelling Yulius. "Eigenlijk vonden wij die Taskforce aanvankelijk niet zo nodig. De gesprekken in de regiegroep hebben ons de ogen geopend voor de maatschappelijke problemen. Gewoonlijk was het de patiënt zelf, de huisarts of de familie die ons een vraag stelde. Nu deed de wethouder, de samenleving een beroep op ons. Wij waren al bezig met een outreachend team dat mensen thuis bereikt en in de eigen omgeving houdt. Het lastige van onze cliënten is dat negentig procent verkommert achter de voordeur en maar tien procent overlast geeft. En dan nog zijn zij vaker slachtoffer dan dader. Maar het kantelpunt voor ons waren de klachten uit de buurt."
Carl van den Berg, beheerder van het inloophuis van De Hoop GGZ vindt termen als 'taskforce' en 'aanvalsplan' aanvankelijk nogal stigmatiserend klinken. "Alsof we de vijand moesten bestrijden. Het gaat om mensen; achter iedereen zit een verhaal. Als je mensen met respect behandelt, krijg je dat terug. En wat is overlast? Ik heb altijd geprobeerd de nuance aan te brengen."
Er klinken ook andere geluiden: "Wij zijn van harte ingestapt in de Taskforce, want wij hadden de nood van deze groep mensen al vaker gesignaleerd," zegt Joanne Blaak, directeur van het Leger des Heils. "Een compliment aan de gemeente die ons aanmoedigde met elkaar om tafel te gaan. Nu ontstond er een formeel platform waardoor we elkaar beter leerden kennen en gezamenlijke doelen stelden. Bovendien zaten er nieuwe spelers bij: de politie en het OM, waardoor we op strategisch niveau de problematiek konden bespreken."

Weerstand

In de zomer van 2011 wordt een ketenregieteam in het leven geroepen om een goed werkende en organisatieoverstijgende procesketen te ontwikkelen, met als effect dat overlastgevers hun overlastgevend gedrag daadwerkelijk staken. Eind 2011 moet het proces van ketensamenwerking in concept beschreven zijn. Blaak gelooft zeker in samenwerking, maar noemt de door de gemeente

opgelegde Ketenplaat een theoretisch plaatje met allerlei nieuwe schotten. “Opgebouwd uit stapjes met elke keer een andere regisseur. Wij vinden dat als je iemand eenmaal vast hebt, je hem moet vasthouden en niet steeds moet overdragen.”
Een structuur van bovenaf opleggen, roept veel weerstand op. Op een gegeven moment zitten er zelfs meer beleidsambtenaren om tafel dan zorginstellingen. En in plaats van een half jaar duurt het een jaar voordat er een plan ligt voor een constructieve samenwerking.

Traject Toeleidings Commissie
Gedurende de zoektocht naar de juiste vorm van ketensamenwerking zorgt de Traject Toeleidings Commissie Overlast (TTC) onder leiding van de GGD voor de plaatsing van overlastgevers op de zogenoemde lijst van 100, die in 2010 door haar is opgesteld.
Daarbij is er goed overleg tussen zorg, politie en justitie. “Zorg gaat op vrijwillige basis, maar als dat vastliep kon je snel terugschakelen naar de politie, de officier van justitie of de reclassering en kon je doorpakken. Daardoor kozen veel mensen uiteindelijk ook voor hulp en onderdak,” vertelt Eline Kortman, voormalig teamleider Vangnet en Advies van de toenmalige GGD, de huidige Dienst Gezondheid en Jeugd.
Elf van hen kunnen al snel terecht in de tijdelijke woonvoorziening van het Leger des Heils, vooruitlopend op de opening van Domus met 24 plekken in de zomer van 2012. Ook Bouman GGZ krijgt 24 extra bedden voor Intensief Begeleid Wonen (RIBW) toegewezen van het zorgkantoor. Verder start een pilot van Housing First waar daklozen met een complexe problematiek aan woonruimte, begeleiding en zorg worden geholpen, zonder behandelvoorwaarden.

Maar het traject achter de TTC is te fragmentarisch, vindt de gemeente. De TTC moet worden doorontwikkeld naar een persoonsgerichte aanpak waarin bij elke cliënt de juiste hulpverlener wordt gezocht. “De gemeente gaf de opdracht en speelde een prominente rol in de doorontwikkeling. Dat was nieuw voor ons,” zegt Kortman.
Van de lijst van 100 komt bovendien een groep van 45 overlastgevers steeds terug; mensen met meervoudige complexe problemen op wie vrijwillige en vrijblijvende hulpverlening weinig tot geen effect heeft. Voor hen is minder vrijblijvende of zelfs gedwongen hulpverlening nodig.

Weegploeg
Een jaar later, in de zomer van 2012, staat een nieuwe aanpak in de steigers: de ketenaanpak overlastgevers. Deze bestaat uit een weegploeg en een team uitvoerende collega’s van de diverse instellingen, de zogenoemde casusregisseurs.
De weegploeg, met vertegenwoordigers van de zorginstellingen en politie, onder leiding van de GGD doet een voorzet voor het zorgtraject en wijst de cliënt toe aan een weegploeglid, die binnen zijn eigen organisatie een ‘casusregisseur’ aanstelt. Deze regisseur moet samen met de cliënt inventariseren welke hulp nodig is en zo nodig zelf hulp van andere organisaties inschakelen om een uitvoeringsplan op te stellen.

Voorzitter Kortman: “De weegploeg bleek te ver van de uitvoering af te staan. Bovendien kregen de casusregisseurs zo’n grote verantwoordelijkheid. Als je met je volle caseload ook nog eens meerdere partijen moet benaderen en je krijgt twee keer geen contact, dan krijg je geen effectief plan. Maar dit was lastig te veranderen.”

Schijnsamenwerking

Dan schakelt de gemeente Pieterjan van Delden in, wetenschappelijk begeleider ketensamenwerking van bureau AEF. De schijnsamenwerking moet worden doorbroken. “De weegploeg liep als nieuwe, soort logistieke, afspraak nogal stroef. Mensen zaten bij elkaar, namen casussen door, maar de informatie was vaak niet compleet waardoor de afspraken stokten. ‘Daar kijken we de volgende keer dan wel weer naar’ en zo belandde dossiers op een stapel zonder vervolgacties,’’ constateert Van Delden.
Na gesprekken op alle niveaus doet hij twee aanbevelingen. “Alle mensen die bemoeizorg nodig hebben, zijn wel bij een of andere instantie in beeld; voor een stukje, niet voor het hele plaatje. Laat de aanbieders van zorg en ondersteuning meer met elkaar samenwerken om deze mensen de hulp te geven die ze nodig hebben, bijvoorbeeld zowel verslavingszorg als psychische ondersteuning. En zorg dat de mensen op de werkvloer van de verschillende organisaties de ruimte krijgen om één team te vormen met een eigen overlegstructuur.”

Bewustwording

Iedereen wil wel, maar hoe nu verder? Moet de gemeente harder gaan duwen of zijn de zorginstellingen aan zet? “Er zitten fases in de bewustwording. Het was immers voor de eerste keer dat we als een soort indicatieorgaan met elkaar om tafel zaten,” zegt Fred Ter Meer van Yulius. Het samen kijken, maar nog niet samen oplossen heeft zeker zijn functie gehad, meent hij. De weegploeg maakt duidelijk dat het onvoldoende efficiënt is als ieder zijn eigen deel blijft uitvoeren.
De zorgpartijen nemen de handschoen op en vinden in Den Bosch een mooi voorbeeld dat ze vertalen naar Dordrecht. Zo ontstaat eind 2013 het Team Toeleiding en Bemoeizorg (TTB), waarin medewerkers van Yulius, Leger des Heils, Bouman GGZ, De Hoop en de GGD echt gezamenlijk hulpverlening bieden aan de meest kwetsbare mensen. Met de oprichting van het TTB eind 2013 is de weegploeg opgeheven.
“De keten die we nu met elkaar hebben ontwikkeld, onderscheidt zich door de combinatie van zorg en handhaving, en is een extra kwaliteitsslag op de basis die de afgelopen jaren al in Dordrecht is gelegd. Er is sprake van voortschrijdend inzicht. Nu zijn verantwoordelijkheden, rollen en fasen scherper beschreven. Bovendien leer je door deze structuur elkaars producten beter kennen. Goede samenwerking is niet meer persoonsgebonden en daardoor ook minder kwetsbaar,” zegt Fred Ter Meer.
Joanne Blaak van het Leger des Heils: “Samenwerking gaat niet vanzelf. Je moet elkaar eerst voldoende kunnen vertrouwen, want ieder heeft eigen belangen, zeker als het gaat om financiën en wat je doet voor dat geld. Dat vraagt transparantie. De politieke druk heeft zeker geholpen om tot resultaat te komen en

had wat mij betreft soms eerder ingezet mogen worden. Ik heb dat nooit als vervelend ervaren."
Carl van den Berg van De Hoop noemt het een groot voordeel dat door de komst van de regiegroep Centrum de partijen elkaar beter hebben leren kennen. "Netwerken zijn heel belangrijk. Je weet elkaar te vinden, spreekt dezelfde taal. Dat is heel plezierig."
Zijn organisatie was ook betrokken bij de opstart van het Team Toeleiding en Bemoeizorg. "Ik heb altijd gepleit voor hulpverleners die kunnen en mogen doorpakken. Wij hebben soms mensen waarvan we niet weten wat we met hen aan moeten. Het is heel fijn dat we nu dit team hebben."

Toezicht en politie

"Met een convenant alleen bereik je nog niet dat alle informatie daadwerkelijk wordt gedeeld."

BRAM SCHOUTEN
PROJECTLEIDER
OVERLAST POLITIE
ZUID-HOLLAND ZUID

Terwijl de zorgpartners zoeken naar een goede vorm van samenwerking wordt het toezicht door politie en de gemeentelijke afdeling Toezicht uitgebreid in de omgeving van de verschillende voorzieningen en het slaaphuis aan het Kasperspad.
In juni 2011 geeft de gemeenteraad toestemming voor de aanschaf van een mobiele toezichtpost; een voortvloeisel uit het verkiezingsprogramma van Beter voor Dordt dat aanvankelijk een vaste toezichtpost wilde hebben op het Vrieseplein. "Een vaste post heeft echter zijn beperkingen, want dan gaan de overlastgevers een deur verder zitten. We kwamen uit op een bus, die een preventieve werking moest hebben op het Vrieseplein en andere locaties," vertelt Wim Slootweg, voormalig directeur Toezicht.
Bewust wordt gekozen voor een lichte bezetting met toezichthouders zonder bevoegdheden."Die keuze werd echter de achilleshiel voor deze post. 'Ze staan er wel, maar kunnen niks' en 'wat doen die lui eigenlijk', was het commentaar. Daarop zijn we overgegaan op repressieve overlastbestrijding; mensen gingen vanuit de post surveilleren. De bus kreeg daardoor nog meer kracht."
Want ondanks de criticasters draagt de mobiele post snel bij aan de rust op de pleinen en het gevoel van veiligheid bij bewoners en passanten. "De toezichthouders signaleerden problemen, maar ook zaken als zwerfvuil. En doordat hij via een onvoorspelbaar schema reed langs de diverse pleinen, bleef hij ook zijn werking houden. Van bewoners en passanten kregen we veel positieve reacties."
Later wordt de bus ook ingezet op de Colijnstraat en andere plekken waar overlast was of werd verwacht, zoals bij evenementen.

Ingrijpen

Ook de politie krijgt meer mogelijkheden om in te grijpen door bestuurlijke maatregelen. Het gebied waar mensen geen alcohol- en drugs mogen gebruiken wordt opgerekt naar de randen van het centrum. Mensen die echt niet willen meewerken, krijgen een gebiedsverbod. Ook dat heeft snel effect.
"Door de ketenregiegroep en later de weegploeg, waarin ik ook zat, kregen we als politie bovendien meer informatie dan voorheen. Je hebt natuurlijk te maken met privacy, zeker rond GGZ. Met een convenant alleen bereik je nog niet dat alle informatie daadwerkelijk wordt gedeeld. Dat maakte het in de weegploeg wel eens lastig om creatief mee te denken als je het complete plaatje niet hebt," zegt Bram Schouten, projectleider overlast van de politie Zuid-Holland Zuid.
Het is even aftasten hoe partners zullen omgaan met elkaars informatie. Maar gaandeweg raken alle partijen vertrouwd met de nieuwe manier van samenwerken. Schouten: "Frequent heb ik contact met de teamleider van het Team Toeleiding en Bemoeizorg. De lijntjes zijn kort. Ook met het OM hebben we afgelopen jaren frequent intensief contact gehad over het overlastdossier en dat contact is er nog steeds. Ik heb altijd al gevonden dat als je intensief met elkaar samenwerkt je betere en duurzame resultaten bereikt. Ik ben er heel blij mee dat we deze resultaten samen hebben kunnen neerzetten."

Beheergroep Kasperspad

De gemeente betrekt ook bewust de bewoners bij de Regiegroep. “Er zijn schouwrondes gehouden, er is een Cleanteam gestart met cliënten en al na een half jaar ontstond er een Beheergroep met bewoners, Yulius en het Leger des Heils. Zo ontstond er ook begrip voor elkaars positie en vertrouwen bij de bewoners dat er iets gebeurde. We hebben hen ook uitgedaagd om steeds kritisch te blijven kijken en enkelen zijn bijna semi-professionals geworden,” lacht Els van Leeuwen, voorzitter van de Regiegroep Centrum.

Ineke van Dongen is vanaf het begin lid van de Beheergroep en woont inmiddels naar volle tevredenheid op het Kasperspad. “Wij hadden geen grote klachten. Het ging om bekers op de stoep, graffiti, bejegening. Maar bij elkaar werd het vervelend. Ik geloof in gesprek, maar buurtbewoners waarschuwden me dat Yulius daar niet voor open stond,” vertelt ze.

“Met de komst van de Taskforce is die houding sterk verbeterd. Met elkaar hebben we geleerd om het gesprek aan te gaan en niet meer zo bang te zijn voor kritiek of klachten. Zo is een opbouwende sfeer ontstaan in onze buurt. Samen hebben wij voor de buurt een informatiefolder gemaakt, we werden uitgenodigd bij bijzondere bijeenkomsten en kregen tips hoe we klachten effectiever konden maken. Er waren korte lijntjes en wij zijn extra ogen en oren geworden bij ongewenst gedrag. Dat is veel beter dan mopperen of verhuizen. De Beheergroep heeft mij veel tijd en inzet gekost, maar als je ziet dat het werkt, is het ook leuk om een maatschappelijke rol te spelen. De straat is echt heel erg verbeterd. En om de paar weken is er nog steeds overleg.”



Team Toeleiding en Bemoeizorg

Het Team Toeleiding en Bemoeizorg is eind 2013 gestart. Het team richt zich op mensen die om de een of andere reden zorg nodig hebben, maar zorg mijden. Vaak vallen zij tussen wal en schip. Het doel is om deze cliënten weer in zorg te krijgen en daar te houden zolang als nodig.
Yulius, het Leger des Heils, De Hoop GGZ, Bouman GGZ en Dienst Gezondheid en Jeugd vormen het team, dat intensief samenwerkt met onder andere politie, gemeente, reclassering en maatschappelijk werk.
Alle vijf zorgpartijen hebben geld ingebracht om een team waarin alle expertise bij elkaar is gebracht mogelijk te maken. Er zijn procedures opgesteld en de zorgverleners in het team hebben mandaat om te handelen. “Die vrijheid van handelen is een belangrijke succesfactor. Bijzondere mensen vragen om bijzondere oplossingen en geen mentaliteit van ‘uurtje-factuurtje’,” stelt Joanne Blaak van het Leger des Heils.
De directeuren van de vier zorginstellingen voeren het team aan, van wie een roulerend betrokken is bij de uitvoering. “Dat is essentieel,” zegt Fred Ter Meer van Yulius. “Dit zijn ingewikkelde casussen en soms moet je doorzettingsmacht hebben om bijvoorbeeld je collega-directeur van het ziekenhuis te kunnen bellen als direct ingrijpen gewenst is. In het directieoverleg bespreken we ook een casus om het gevoel met de cliënten en het team te houden. Voor ons zijn dit ook interessante casussen.”

“Het is essentieel dat besturen van instellingen zelf het team aanvoeren.”

FRED TER MEER
DIRECTEUR YULIUS

Saskia Zeegers, manager bedrijfsvoering van Bouman GGZ, was nauw betrokken bij de opzet van het TTB. Zij noemt het een grote vooruitgang dat deze cliënten sneller de zorg krijgen die ze nodig hebben. “Zij zijn kwetsbaar en de problematiek is complex. Voorheen kwamen patiënten met meerdere hulpverleners van diverse organisaties in aanraking, waardoor de hulpverlening niet altijd efficiënt verliep. Nu heb je in één team de expertise van de diverse organisaties samen, waardoor iemand sneller de juiste hulp krijgt. Ook is het fijn dat je als organisatie bij complexe casussen snel advies vragen kan aan het TTB-team.”

Veelbelovend

Volgens teamleider Saskia Kleefman loopt het TTB boven verwachting. De caseload van 45 cliënten in het voorjaar van 2014 telt niet alleen dak- en thuislozen, maar bijvoorbeeld ook extreem zorg mijdende mensen met een koophuis die overlast veroorzaken en waarbij sprake is van complexe problematiek. Dat vraagt om een andere insteek dan wanneer er sprake is van overlast gevende huurder, waarbij een corporatie uiteindelijk kan ingrijpen.
“Als team kijken nu vooral naar wat een cliënt nodig heeft en niet naar wat de organisaties te bieden hebben,” vertelt Kleefman. “We hebben onder meer succes geboekt met een notoire veelpleger, die al vijftien jaar veel overlast veroorzaakte in Dordrecht. Door onze gezamenlijke aanpak hebben we hem volledig in beeld en is hij nu heel meewerkend.”

De onderlinge samenwerking in het team loopt goed, al blijft het ‘out of the box’ denken ingewikkeld, omdat er veel bij komt kijken en het een bijzondere samenwerking vraagt van alle hulpverleningpartners . We bedenken samen ook ideeën die niet veel geld kosten, vaak gaat het om investeren in tijd en een bak koffie.” Het team heeft ook vooral tijd nodig om deze werkwijze goed neer te zetten, meent ze. “De eerste resultaten zijn veelbelovend.”
Met de bezuinigingen op de zorg en de transitie van zorgtaken naar de gemeenten wacht de samenleving een spannende tijd, zeggen de zorg-directeuren. “Dit team wordt alleen nog maar noodzakelijker voor schrijnende gevallen.”

Lessen leren en borgen

Alle betrokkenen die terugblikken op de afgelopen vier jaar zijn enthousiast over de behaalde resultaten en zien de aanpak graag geborgd voor de toekomst. Ook levert het traject lessen op, die vooral wijzen op het belang van politieke aandacht, focus, investeren in tijd en snelheid, brede betrokkenheid en de verantwoordelijkheid laten bij de verantwoordelijken.
Oud-wethouder Harry Wagemakers stelt: “Pak een dergelijk groot probleem multi-dimensionaal aan en betrek iedereen erbij die invloed kan uitoefenen. Laat als gemeente het probleem bij de partners en maak het niet het probleem van de gemeente, anders heb je het risico dat de verantwoordelijkheid wegloopt.”
Daarbij komt dat de beeldvorming van een gemeente te ver kan afstaan van de werkelijkheid. Het opleggen van een ketenstructuur werkt niet effectief. “Luister naar de ketenpartners en neem hen van het begin af aan mee in het ontwikkelen van een aanpak. Leg deze niet op,” meent Eline Kortman van de Dienst Gezondheid & Jeugd. “En communiceer naar de ketenpartners over de rollen, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, zodat deze voor iedereen duidelijk zijn.”

“Samen werken aan verbetering betekent ook daadwerkelijk samen en met elkaar.”

ARNO BROK
BURGEMEESTER
DORDRECHT

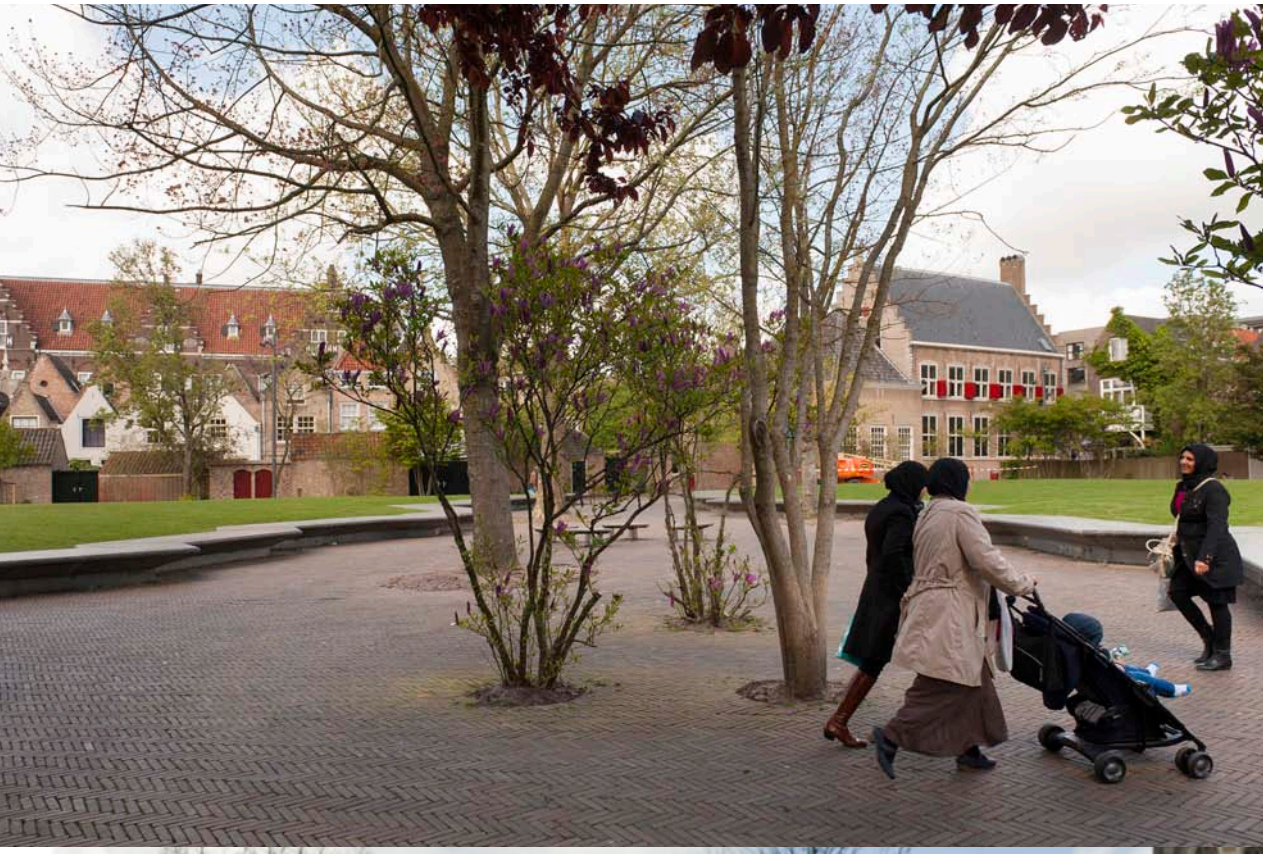
Als je als regiegroep voor zo’n grote opgave staat, investeer dan tijd in een hele intensieve aanpak als team, vindt gebiedsmanager Els van Leeuwen. “Nu zijn we te lang bezig geweest met het voeren van discussies over nut, noodzaak en werkwijze.”

Maak het behapbaar

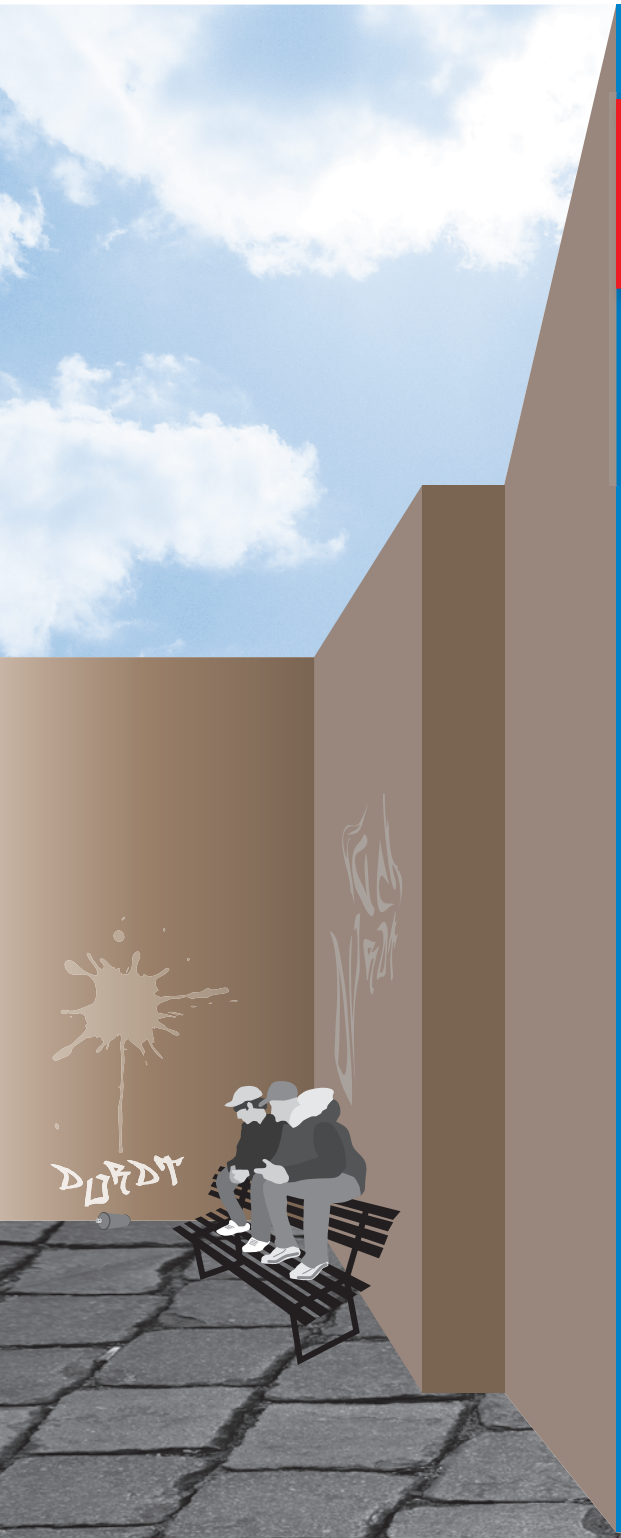
Over het Handhavingteam zegt teamleider Angelique Meijer dat het belangrijk is om de overlast in een gebied goed in beeld te krijgen. Ze verwondert zich over de houdbaarheid van de aanpak. “Er is geen recidive, al zullen er altijd mensen blijven die los zijn van de maatschappij. Belangrijk is nu dat we het Handhavingteam doorontwikkelen en borgen door aan te haken bij het Veiligheidshuis. Dat kan een extra check doen en justitie informeren.”
Ook officier van justitie Wim van Natijne noemt het prettig dat er een overzichtelijk speelveld was met een compacte stuurgroep en de lijst van overlastgevers als een goede start. “Belangrijk is om te focussen en niet alles tegelijk aan te willen pakken. Maak het behapbaar. Door de rechtbank te informeren, was deze ook met dit vraagstuk verbonden en dat was een voordeel. Ik heb het verheugend gevonden dat op beide lijsten op een gegeven moment niet veel namen meer stonden.”
Burgemeester Brok vat samen: “Samen werken aan verbetering betekent ook daadwerkelijk samen en met elkaar. In het overleg zijn af en toe discussies gerezen over onderdelen van de aanpak. Wat het lastig maakt is als partijen gaan twijfelen aan de aanpak, of die niet te streng is. Ik ben echter van mening dat je op twee pijlers moet inzetten. Oplossingen bieden en tevens de raddraaiers aanpakken. Verbinden en je kracht tonen.”

Vier het succes

Projectleider Martine den Ouden beseft dat de aanpak in beide gebieden veel te maken heeft met de inzet van veel goede, actiegerichte mensen die kijken naar wat wel kan en over de grenzen van hun organisatie heen durven en kunnen kijken. De tijd dat professionals afwachten wie wat gaat doen, is doorbroken. “We kijken nu hoe we deze aanpak kunnen behouden. Het ideale plaatje is als we terug kunnen naar de normale overlegstructuren en alleen indien nodig teruggrijpen op het Handhavingteam en het Team Toeleiding en Bemoeizorg. Maar als we dat nu al opheffen, gooien we het kind met het badwater weg.”
Als belangrijke les noemt zij: vier je successen, met bewoners en professionals. “Door je de successen te realiseren en daar bij stil te staan, geeft dat energie om door te gaan.”







182 overlastgevers Colijnstraat

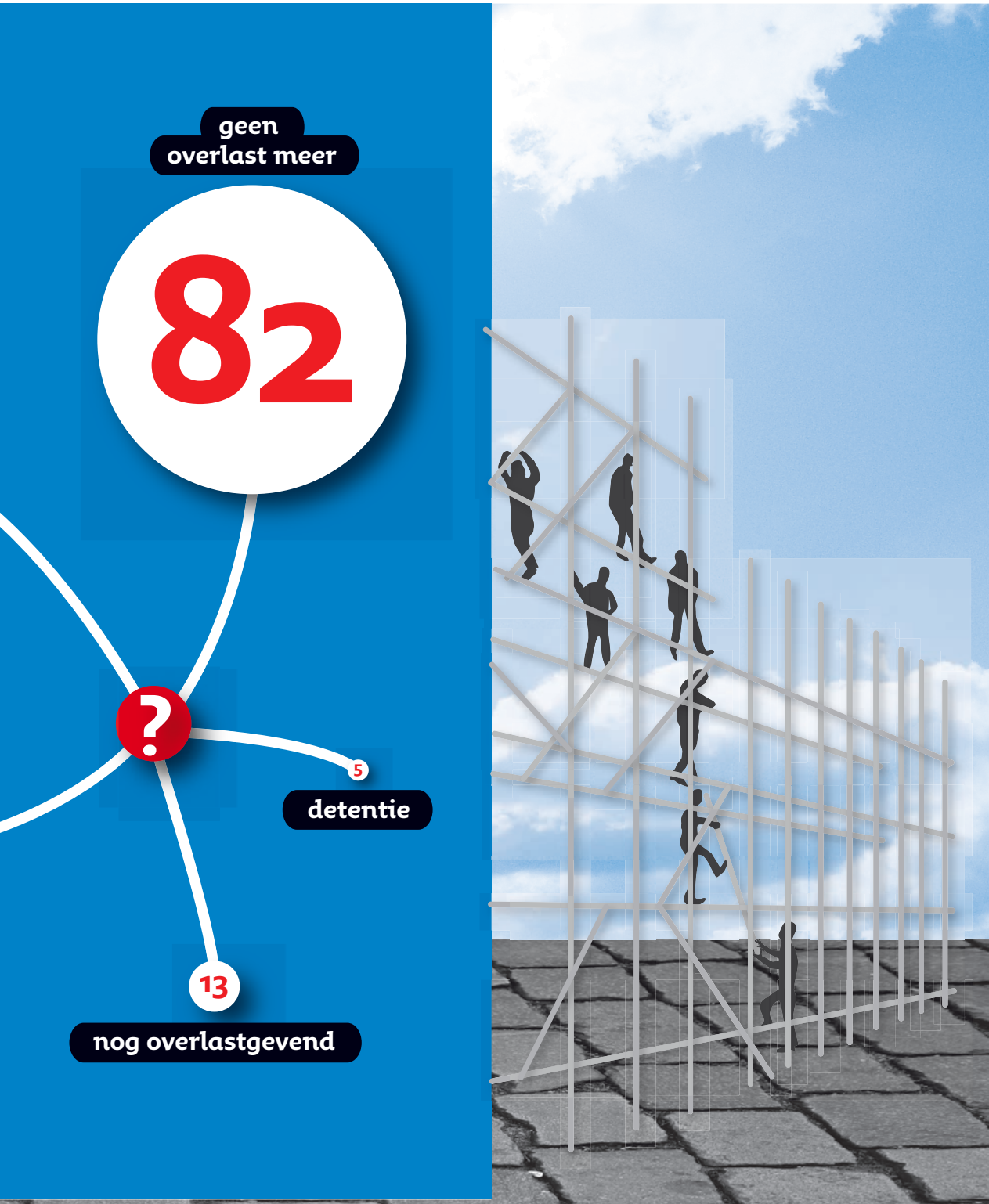
“Waar zijn ze gebleven?”

52

verhuisd buiten de regio

30

via werkmakelaar aan het werk


geen overlast meer
82
?
5
detentie
13
nog overlastgevend

Linze de Jong,
clustermanager Leger des Heils

‘Mensen op de huid zitten, betekent niet dat ze verdwijnen’



Linze de Jong, clustermanager van het Leger des Heils, vreesde dat in de Taskforce Overlast zware nadruk zou komen te liggen op repressie. “Terwijl mijn insteek is: de beste manier om overlast tegen te gaan, is zorgen voor een goede opvangplek. Je kunt geen inzicht krijgen in je problemen met een lege maag en zonder bed.”

De Jong twijfelde over de nieuwe aanpak. “Echte overlastbestrijding wordt alleen gerealiseerd door goede zorg. Repressie is alleen super als je mensen kunt verwijzen naar onze Domus of de opvang van Bouman.” Hier wonen voormalig dak- en thuislozen met verslavingen en psychische problematiek.
Zijn kantoor is gevestigd op het Kasperspad. In de slaapzalen beneden overnachten elke nacht 28 mensen. “Elke grote stad heeft overlast van daklozen. Dat is altijd zo geweest. Je bezorgt al overlast als je overdag nergens naar het toilet kan. Het Leger des Heils wil een goede buur zijn op al onze locaties, maar de pleinen waar de daklozen overdag zaten lagen buiten ons bereik. We probeerden wel iets aan de overlast te doen, maar hadden geen dwangmiddel in handen. Dit was een probleem in de openbare orde.”

Grenzen

Het Leger des Heils maakte al deel uit van diverse overleggen van zorg-instanties. “Maar het was altijd moeilijk om echt samen te werken. Dan gaat het om financiën, tijd, plek, et cetera.”
Met de komst van de Taskforce spraken alle instanties heel duidelijk de bereidheid uit tot samenwerking en om over grenzen heen te gaan. “We zaten nu ook met de politie en de gemeente om tafel en hebben lang met elkaar besproken hoe zorg en repressie elkaar konden versterken. Je hebt de overheid nodig om richting en visie te hebben en beslissingsbevoegdheid,” meent De Jong.
“Ik kan wel vinden dat er meer toezicht moet komen, maar als een wethouder het zegt dan gebeurt het gewoon. We waren met elkaar verantwoordelijk. Dat heb ik zelf altijd zo gevoeld en ik weet dat mijn collega’s dat ook zo voelden, maar we misten een aantal essentiële opvangplekken.”
Hij is er dan ook van overtuigd dat zonder de nieuwe huisvesting van het Leger des Heils en Bouman er nog steeds meer overlast zou zijn dan nu het geval is. “48 overlastgevers op straat of in een beschermde woonvorm; dat maakt wel een verschil.”
De extra inzet van de politie, de mobiele toezichtpost en gebiedsverboden bij ongewenst gedrag hebben volgens hem zeker geholpen. “Mensen die eerst hulp weigerden, voelden zich opgejaagd en hebben toch de stap gezet naar opvang. Door repressie zit bovendien een aantal mensen vast of ze zitten in een afkicktraject en zijn weer goed bezig.”

Cleanteam

Bij het maken van een aanvalsplan keek de regiegroep ook naar zaken als zwerfvuil en dagbesteding. Zo ging al snel een Cleanteam van cliënten in de buurt aan de slag. Het resultaat: zij zijn bezig, de straten worden schoon en er is positieve interactie. “Het geeft de mensen ook voldoening en ze krijgen waardering. Een win - win - winsituatie.”
Voor mensen die zeer langdurig dakloos en of groepsongeschikt zijn, kon het Leger des Heils via het project Housing First vanaf 2012 zelfstandige woonruimte met begeleiding en zorg bieden. Daarnaast ging een aantal mensen aan de slag bij Herstart, een bedrijf van het Leger des Heils.
De Jong is positief over het nieuwe Team Toeleiding en Bemoeizorg. “Met dit team kunnen we praktisch aan de slag vanuit de verschillende expertises van verschillende organisaties. Dat werkt effectief.”
Afsluitend zegt hij van zowel de politie als de gemeente het gevoel te krijgen dat ze nu beseffen dat repressie alleen niet de oplossing is. “Ik voelde me gehoord en er werd ook wat gedaan. De integrale aanpak bleek een succesformule: de overlast is verminderd. Toch blijf ik bij elke vorm van repressie scherp kijken of deze opvolging heeft in zorg. Er is nog steeds behoefte aan plekken waar mensen zich veilig voelen en kunnen ontplooien.”
Hij loopt naar de ruimte waar mensen die overnachten in het slaaphuis hun schamele bezittingen, vaak niet meer dan twee tassen, kunnen achterlaten, zodat ze niet bang hoeven te zijn dat deze op straat worden gestolen. “Onze nachtvoorziening is enkel een noodopvang en vaak moet ik vijf tot vijftien man vertellen dat er geen plek is. Mensen op de huid zitten, betekent niet dat ze verdwijnen.”

Evert Peereboom, oud projectleider

‘Er is een constante druk tussen handelen en zorgvuldigheid’



Evert Peereboom stond als projectleider aan de wieg van de Taskforce Overlast. “Van al mijn werkervaringen is dit de periode geweest waarin ik het meest tastbaar bezig ben geweest en de meeste ethische overwegingen heb moeten maken.”

Peereboom had als gebiedsmanager van Dordrecht-West al enkele jaren te maken met problematiek in de Colijnstraat in Vogelaarwijk Crabbehof. “Sociaal en fysiek deden we van alles in deze en omliggende straten. Maar op de veiligheidspoot kregen we geen grip.” Ook kende hij de problematiek met de groeiende groep verslaafde dak- en thuislozen. “Een collega verzuchtte: Hoe kan het dat we met zijn allen achter zo’n groep overlastgevers aan blijven lopen?”
Toen Peereboom halverwege 2010 projectleider werd van de Taskforce Overlast was er geen duidelijk idee over de inrichting. “Wel was duidelijk dat de twee gebieden vroegen om een rigoureuze aanpak. Daarvoor werd ingezet op ketensamenwerking. Tot dan toe hadden de instellingen langs elkaar heen gewerkt en was justitie niet aangehaakt. Na al die jaren van problematiek, wisten ze ook niet zo goed meer wat ze nog moesten doen. Er was geen regie.”

Urgentie

Dat burgemeester Brok hem tijdens een bijeenkomst met bewoners in de Colijnstraat publiekelijk bombardeerde tot een soort 'stadsmarinier' heeft volgens Peereboom de Taskforce Overlast een enorme duw gegeven. Als functionaris met doorzettingsmacht mocht hij druk uitoefenen op de betrokken partijen en vragen om snelle actie van partners of hen aanspreken als zaken (te) lang duurden, met steun van de stuurgroep en het college.
"Door die positie lukte het mij om alle partijen aan tafel te krijgen. Iedereen is heel snel meegegaan in de prioriteit van het college. Alle betrokken organisaties voelden zelf de urgentie en snapten dat deze twee locaties en overlastgroepen werden gekozen. Samen werd ingezet op een aanpak gericht op de groep, de persoon en het gebied. Iedereen heeft zijn handtekening gezet onder de aanvalsplannen met keiharde afspraken, zodat niemand er meer onderuit kon. Toen eind 2011 bleek dat het resultaten opleverde als je bestuurlijk en uitvoerend op elkaar afstemt, werd iedereen enthousiast."

Geluksfactoren

Peereboom wijst daarbij op een paar geluksfactoren. "Het hostel Domus dat werd gebouwd en heel veel heeft geholpen om het probleem in het Centrum op te lossen. Het zorgkantoor dat meewerkte om nog eens 24 extra plekken voor Intensief Begeleid Wonen te realiseren, de werkmakelaar die de doelgroep kende en snel werk wist te regelen, het OM dat net een stapje harder meewerkte," somt hij op.
"En je moet wel in de aanpak geloven. Soms horen straf en beloning bij elkaar en met deze aanpak legden we de verbinding daartussen. Ook is persoonlijke betrokkenheid belangrijk. Iedereen is met ziel en zaligheid aan de slag gegaan, ieder vanuit zijn eigen perspectief."

Dreigend

Een hele intensieve periode volgde met de opzet van het Handhavingteam; de 'stevige hand' voor de groep van circa 25 man, die niet ontvankelijk was voor het sociale aanbod of toch weer terugviel en overlast gaf.
"Elke twee weken hadden we projectoverleg in de Colijnstraat. Een periode is het zo dreigend geweest dat we niet meer in de Colijnstraat konden vergaderen en ik ben zelf ook een tijdje bedreigd geweest. Dat was in de periode dat het Handhavingteam erg actief was. Die huisbezoeken gingen als een lopend vuurtje en niet iedereen heeft ons fijn ontvangen. Je beweegt je toch tegen het criminele circuit aan en je komt aan hun brood. Als ambtenaar – ik kom uit de gebiedsontwikkeling – was ik dat niet gewend. Je bent altijd bezig met plannen maken, maar met de ontwikkeling van zo'n aanpak als het Handhavingteam dring je heel erg het leven van mensen binnen. Je bent ook gewoon mens en ik heb altijd nagedacht of het wel kon wat we deden. Ik kon het voor mezelf verantwoorden, omdat ik de positieve ontwikkelingen zag. Elke week evalueerden we wat we hadden gedaan en of we het voor onszelf konden verklaren. We zijn op de grens geweest, soms op het randje. Er is een constante druk tussen handelen en zorgvuldigheid. Zo'n aanpak met het handhavingteam moet je naar mijn mening alleen doen als je een specifiek aanwijsbaar stevig probleem hebt dat je op een andere manier niet kunt oplossen."

Hij vervolgt: “Politiek was het spannend, want de druk was groot. Het duurde wel een jaar voordat je resultaten ging zien. Ik was dan ook echt oprecht blij toen de bewonersmetingen kwamen en je in beide gebieden zo’n duidelijk verschil zag. Je doet het toch voor de bewoners. En natuurlijk ook voor de overlastgevers, van wie de meesten nu beter af zijn.”


Onbeperkt
Pannenkoeken
eten
1 euro
Per Persoon





Rodney Jansen,
voormalig overlastgever Colijnstraat

‘Ik wilde niet blijven hangen in deze situatie’

“Het geld dat ik op straat verdiende, verdien ik nu via werk. Ik wil dat mijn kinderen trots op mij zijn.” Rodney Jansen greep de kans die hij via de werkmakelaar kreeg om zijn leven een andere wending te geven. Hij werkt nu als bijna-leidinggevende in de steigerbouw op een grote scheepswerf.

Rodney Jansen (37) heeft net zijn enkele dagen oude zoontje aangegeven bij burgerzaken en zit met een pluchen schaapje op schoot. “Ik heb er al zo een voor mijn dochtertje van 3. Ook een echt Schapenkopje. Heel bijzonder om dat te beleven.”
Jansen, geboren op Aruba, vertelt dat hij 22 jaar was toen hij in Dordrecht kwam wonen. Een Its- en een kappersopleiding maakte hij niet af. Na een jaar werken in de steigerbouw, gaf hij er de brui aan. “Dat was toen niets voor mij. Ik woonde in de Eisingahof, maar ik ben mijn woning uitgezet. Zonder uitkering, zonder opvang. Toen kwam ik vaak in de Colijnstraat, bij vrienden en kennissen met wie ik ben opgegroeid. Ik wilde wel werken, maar je kleur speelt ook een rol, weet je.”

Een baan vinden lukte niet. Bijna twee jaar had hij geen geld, wel steeds meer schulden. “Om te overleven deed ik klusjes en ik heb drugs gedeald,” bekent hij schoorvoetend. “Ja, ik schaam me daarvoor. Dat is niet iets om trots op te zijn. Je bent aan het leven, maar het was geen makkelijke tijd.”

Kinderachtig

De voortdurende aanwezigheid en controle van de politie de afgelopen jaren ervoer hij als vervelend. “Overlast, wat is overlast? Praten mag niet; een spelletje domino doen, mag niet. Drinken, een sippie doen hoort erbij, ook dat mag niet. Okay, het liep wel eens uit de hand als ze om geld gingen spelen,” erkent hij. “We kregen boetes voor samenscholen, de basketbalkooi moest om half tien leeg zijn. Hoe kinderachtig kun je zijn? Het zijn allemaal normale mensen, die nooit een kans hebben gekregen.”

De betrokkenheid van politie bij zijn privézaken was voor hem een extra reden om in 2012 de uitgestoken hand van werkmakelaar Ivan Smitter aan te pakken. “Ik wilde niet blijven hangen in deze situatie. Ik kwam wel aan mijn geld, maar de gezelligheid met elkaar werd onmogelijk gemaakt. Ik dacht dat alleen Nederlanders werden geholpen, maar dat is niet zo. Ivan kan nu zeggen: ‘Rodney is een van mijn boys’. Ik wil dat hij trots op mij is.”

Jansen kon opnieuw in de steigerbouw aan de slag. Ook een tweede training waarmee hij kan doorgroeien tot leidinggevende heeft hij afgerond, evenals een Opito-training voor onder meer de offshore.

Keus

De werkmakelaar doet nooit tevergeefs een beroep op hem om andere jongens voor het werk te interesseren en begeleiden. “Werk betekent discipline. Je leert jezelf kennen en leert hoe het systeem in elkaar zit. Ik ben een straatjongen, dus alles wat ik heb geleerd neem ik mee. Ik heb nu toch een bepaalde status en inzicht. Daarom kan ik goed met de jongens onderling het werk bespreken en afspraken maken. Ik werk bij een vaste werkgever en hij zet me vast in bij de scheepswerf. Ze weten wat ze met mijn inzet kunnen bereiken. Ik werk voor drie als het moet.”

Hij probeert nu zoveel mogelijk aan de slag te zijn, doelgericht. Want behalve de financiële zorg voor twee kinderen, heeft hij veel schulden om af te lossen. “Ik zal nu nooit meer terugvallen vanwege mijn kinderen. Die keus had ik al gemaakt voordat ik vader werd van de twee jongsten. Ik sta bekend als iemand die andere mensen helpt en wil dat mensen mij een fijne gozer, fijne collega vinden. Ik wist dat ik meer kon, maar het kost tijd en er komt veel bij kijken. Verantwoordelijkheid dragen is moeilijk.”

In de steigerbouw kan hij flink verdienen. “Ik had graag hulp gehad om te sparren hoe ik de aflossing het best kan regelen. Schulphulpverlening gaat mij te ver, maar een coach krijg ik niet. Daarvoor ben ik te oud. Ivan is de enige, die me echt heeft geholpen en steun heeft gegeven. Ik help hem nu ook met de jongens en om werk binnen te halen.”

Frustratie

De voortdurende intimidatie door de politie maakt echter veel frustratie bij hem los. “Je kunt niet op straat met een kennis praten of ze komen op je af en

vragen om legitimatie. Zelfs toen ik de fietsband van mijn vriendin stond op te pompen of als ik met mijn dochter fiets. Dan moet ik me heel erg inhouden, maar ik kan dat niet heel mijn leven blijven doen. Binnen mag je niet roken, dus sta je buiten te roken en dan word je daar weer aangesproken. Ik heb geen zin in politiezaken," zegt hij. Over discipline gesproken; op de scheepswerf is het op veel plekken verboden te roken, dus is de Dordtenaar nu helemaal met roken gestopt.
Hij zou best voorman willen zijn in de steigerbouw. "De kansen zijn er, je moet ze wel zelf pakken. Met cursussen heb ik veel mogelijkheden gecreëerd voor mezelf. Daar ben ik best trots op."



Domus

Domus is een beschermde woonvoorziening van het Leger des Heils, die is ontwikkeld in samenwerking met de gemeente Dordrecht en woncorporatie Trivire. In Domus wonen 24 mensen, die langdurig dakloos zijn geweest en kampen met een chronische verslaving. Iedere bewoner heeft een eigen kamer en kan gebruik maken van de gezamenlijke woonkamers en tuin. De medewerkers van het Leger des Heils zorgen voor individuele begeleiding, een vaste dagstructuur en een gevarieerd activiteitenprogramma. Voor aanvullende behandeling wordt nauw samengewerkt met Yulius en Bouman GGZ.

Mohammed leefde kwart eeuw op straat

‘Onderdak is de goede weg’



“Er is een stuk rust in mijn leven gekomen. Beter kan niet. Ik ben er heel tevreden mee.” Bijna 25 jaar leefde Mohammed (45) op straat. Sinds eind 2011 heeft hij weer een dak boven zijn hoofd. “Ik heb nooit een eigen huis gehad. Onderdak is de goede weg.”

Mohammed doet zijn verhaal in Domus van het Leger des Heils in Dordrecht, waar hij op de eerste verdieping zijn eigen kamer heeft met een bed, een bureau, een kast, een tv en een eigen badkamer. Dat slaapt een stuk beter dan onder de St. Jorisbrug in de binnenstad of op de ronde stenen bank in het Weizigtpark; waar je niet zeker was of je je schaarse eigendommen, die je had verstopt in de bosjes, een paar uur later nog zou terugvinden. Acht jaar zwierf hij in Dordrecht op straat, verslaafd aan cocaïne en heroïne. Daarvoor waren Perron nul, de Keileweg en de Pauluskerk in Rotterdam zijn vaste stekken. Hij vertelt: “Met mijn ouders ben ik uit Marokko naar Oud-Krispijn in Dordrecht gekomen toen ik 16 of 17 jaar was. Ik heb een jaar Nederlands geleerd, maar door mijn leeftijd kon ik daarna niet op school terecht. Er was geen plek voor mij en ik kon ook geen werk vinden. Daar ging het mis. Ik had niks te doen en

kon niet thuis blijven. Ik heb een soort ADHD, ik hou van vrijheid. In het begin vond ik dat op straat. Dat vond ik lekker."
In Rotterdam kwam hij in aanraking met softdrugs en tabak en via vrienden ook met harddrugs. "Ik spreek een beetje Frans en kon zaken doen met dealers. Ik bracht klanten naar hen toe. Later ben ik ook in auto's gaan inbreken. Dat was niet netjes, maar okay... Van cocaïne en heroïne word je ziek; je moet iets doen om aan je geld te komen."

Kettingzaag

Al die jaren sliep hij af en toe bij vrienden of op straat. "Mijn ouders wilden mij niet meer hebben. Ik had al zoveel problemen veroorzaakt." Slapen in het slaaphuis van het Leger aan het Kasperspad, op nog geen vijftig meter van de St. Jorisbrug, was geen optie. "Daar mocht ik niet gebruiken, al deed ik dat soms stiekem op het toilet. En ik snurk." Hij lacht: "Ik lijk wel een kettingzaag. Dat komt door de drugs, weet je. Door dat snurken kreeg ik problemen met de andere jongens."
Dus bleef hij op straat en verdiende wat geld door de verkoop van drugs aan 'jongens' van het Kasperspad en aan uitgaanspubliek. "Overdag ging ik een beetje wandelen of naar het Servicecentrum van het Leger aan de Dubbeldamseweg. Dan kon ik ook even slapen." Hij doet voor hoe hij met zijn armen en hoofd op tafel in slaap viel.
Elf keer zocht hij hulp in de verslavingskliniek van De Hoop. "Een beetje eten, praten, bidden. Dat vind ik fijn. Ik hou van God. Maar ik kon het niet afmaken. Ik heb TBC achter de rug, ben slecht ter been, heb astma. Het was te zwaar voor mij."

Herstellen

De laatste keer dat hij bij de Hoop verbleef, zocht Robert de Wee van het Leger des Heils hem op. De Wee, nu afdelingsmanager van Domus, kende Mohammed door zijn werk bij het outreachteam, dat eten en dekens brengt bij mensen die op straat leven. "Hij maakte zich zorgen om mij," glimlacht Mohammed. "Ik was ziek en mager, woog nog maar 50 kilo en stond bijna op het punt om de straat weer op te gaan. Drie weken kreeg ik de tijd om te bedenken of ik in Domus wilde wonen. Ik mocht er een beetje drugs gebruiken en een biertje drinken."
Hij koos voor onderdak, eerst op een tijdelijke locatie aan het Kromhout, sinds augustus 2012 in een heel nieuw hostel aan de Amnesty Internationalweg. "Ik was blij, kon eindelijk rusten. Als je zo lang op straat bent geweest, heb je wel een jaar nodig om te herstellen. Er is een stuk rust in mijn leven gekomen. Ik ben uit mezelf gestopt met harddrugs en met roken. Dat is een keuze. Alleen drink ik nog wel. Maar straks heb ik een intakegesprek bij De Hoop en Bouman voor behandeling hier aan huis."
Overdag helpt hij in huis met schoonmaken, werken in de tuin of hij helpt zijn vriendin met klusjes. Meestal kookt hij een keer in de week voor 24 bewoners en de begeleiding. "Mijn droom? Ik zou graag bij een zorgboerderij werken. Lekker buiten, maar dat is soms nog een stap te ver voor mij."

Ivan Smitter, werkmakelaar Crabbehof

‘Negentig procent van de jongens wil dit leven niet’



Werkgevers lopen weg met ‘zijn’ jongens en zijn jongens maken reclame voor hem. Toen Ivan Smitter in 2010 solliciteerde op de functie van werkmakelaar in Crabbehof, wist hij nog niets van de groep overlastgevende mannen in de Colijnstraat. Maar hij zocht en kreeg een uitdaging. “De jongens willen nu laten zien dat ze eerlijk hun geld kunnen verdienen en willen dat niet meer kwijt.”

Smitter had al ervaring met deze lastige en moeilijk bemiddelbare doelgroep. In de wijkwinkel, waar hij zijn spreekkamer heeft, verklapt hij een beetje van zijn ‘geheim’: “Ik richt me niet op wat iemand heeft gedaan, maar vraag: wil je echt werken of kom je omdat je wordt gestuurd? Bij een werkgever leg ik eerlijk uit dat iemand een strafblad heeft of jaren niet heeft gewerkt en dat het voor de jongen niet makkelijk is om de draad weer op te pakken.”

Overlevingsfactor

Ivan Smitter schetst het patroon van een aantal van 'zijn' jongens: "Ze slapen thuis bij hun ouders, worden 18, gaan niet naar school, krijgen geen uitkering, moeten ziektekosten betalen, maar kunnen dat niet. Er komen deurwaarders aan de deur, ouders schrijven hen uit en dan kiezen die jongens voor het snelle geld en gaan dealen. Niet dat ze het willen. Het is hun overlevingsfactor."
Anderen hebben geen paspoort, geen adres, komen in de problemen met drugs, zijn net uit de gevangenis, hebben last van het Handhavingteam dat hen op de huid zit. Ze slapen in kelders met een bed en een tv of bij vrienden en familie.
"Ze krijgen een vriendin, soms kinderen en dan moeten hun kinderen op school vertellen: mijn vader is drugsdealer. Negentig procent van de jongens wil dit leven niet. Het is een samenloop van niet weten hoe wegen lopen, welke studie, hoe ze zich moeten gedragen. Kortom, ze willen hulp. Sommige jongens zijn zelfs in tranen dat ze een kans krijgen," zegt hij geëmotioneerd.

Eisen

Aan jongens die bij hem in het traject komen, stelt hij eisen. "Ik ben een werkmakelaar, geen maatschappelijk werker. Ik kan een luisterend oor bieden, maar hun problemen niet oplossen. Daarvoor moet hij een hulpverlener accepteren."
Wie verder wil, krijgt een intakegesprek met Flexus Jeugdplein, Integraal Casemanagement of Stichting Welzijn Antillianen. "Samenwerking is nodig én flexibiliteit. Ook zij zijn nu na vijf uur bereikbaar en inmiddels noem ik ze mijn collega's. Zij brengen de situatie in beeld en koppelen naar mij terug of iemand al in een traject kan of daar nog te zwak voor is."
Ze krijgen een postadres, worden geholpen aan woonruimte, een uitkering en dagbesteding bij MEE of studiefinanciering. Als ze een AKA-opleiding voor arbeidsmarktgekwalificeerd assistent hebben gehaald, zoekt Smitter voor hen een korte vakopleiding. Voor de groep die wel job ready is, regelt hij direct een gesprek met een werkgever.

Werkgevers

Smitter heeft recent een voortraject opgezet waar jongens leren om alle negativiteit van zich af te vegen door middel van sport. Judoka Deborah Gravenstijn en EasySolutions helpen de mannen via sport kennis te laten maken met zichzelf. "Sporten helpt om los te laten. Hoe wil je gezien worden? Als je steeds te horen krijgt: je bent dom, je bent crimineel, dan ga je er ook in geloven." Na dat traject volgt een opleiding tot steigerbouwer, flensmonteur, hogedrukreiniger, opruimer van bouwmateriaal of asbestverwijderaar.
Hij checkt persoonlijk of de werkgevers bonafide zijn. "Ik neem geen risico's, want je moet deze jongens wel op tijd betalen. De eerste die met mij in zee ging, kwam zelf van de straat en heeft de eerste groep jongens opgeleid uit eigen zak. Hij had destijds veel werk en kon ze goed gebruiken. Die jongens kregen direct sleutels van een bus en een lopend buffet op de opleidingsplek. Moet je nagaan; enkelen hadden al dagen niet gegeten!" Enkelen hebben ook zelf werk gevonden. "Ze helpen elkaar en maken ook reclame voor mij bij werkgevers."

Tijdens het gesprek krijgt Smitter een telefoontje. Als hij weer heeft neergelegd, zegt hij: “Dit was een werkgever uit Eindhoven, die jongens uit Dordt wil. Nee, dat is geen grap. Waarom ze mij bellen? Ze zeggen: bij jou krijgen we service. Je bent bereikbaar en de jongens doen hun werk goed, zijn op tijd, hebben het juiste materiaal bij zich. En natuurlijk gaat het wel eens mis. Maar als je laat zien dat je doet wat je zegt, kun je eisen stellen. De jongens weten dat ik alles van ze weet, via de werkgever of via de politie. En het is heel fijn dat ik het Handhavingteam heb als stok achter de deur.”
Als iemand eenmaal werkt, volgt een nazorgperiode waarbij met schuldeisers of justitie afspraken worden gemaakt. Met de werkgevers overlegt Smitter bijvoorbeeld dat iemand vakantie op kan nemen om een onherroepelijke straf uit te zitten. Daarna kan hij weer terugkomen.

Geld

Ivan Smitter is trots op wat is bereikt, maar het was niet altijd een succesverhaal. In 2011 was het geld bij de Sociale Dienst op en moest hij op jacht naar geld uit andere potjes. “Dat was de grootste frustratie: ik had werk en jongens, maar geen geld voor een opleiding. En zij hebben minimaal een VCA-certificaat nodig. Ik heb echt moeten schrapen en schuiven en bewijzen dat het geld gebruikt werd voor opleidingen.” Toen de gemeente zag dat zijn aanpak echt werkte, kwam er budget vrij.
Smitter noemt het jammer dat er altijd wordt gekeken naar hoeveel iets kost en niet naar wat het oplevert als een overlastgever van de straat is. Ook voor de toekomst. “Als hun kinderen een stabiele jeugd hebben, levert dat de staat miljoenen op. Van huis uit heb ik meegekregen te zorgen voor de medemens. Mijn vader was mijn voorbeeld. Dat is de reden dat ik me persoonlijk inzet voor deze jongens. Ik zeg tegen hen: doe het voor je kind, zodat het later trots kan zeggen: mijn papa is een steigerbouwer of stukadoor.”


HANDHAVING

Nane Akpa en Otto Schildknegt, Futuro

‘We hebben laten zien dat er geen onaantastbaren bestaan’



De Colijnstraat was een soort woonkamer in de open lucht, waar een unheimische sfeer hing. En Punt de Wereld was verworden tot een soort coffeeshop. Een McDrive voor verslaafden. Het was niet beheersbaar meer.” Dat was de eerste indruk van Nane Akpa en Otto Schildknegt van Futuro.

In 2009 schakelde de gemeente Futuro in, een advies- en projectbureau voor maatschappelijke vraagstukken en sociale aanpak. Zijn opdracht was om werkers te trainen on the job en om een gericht programma van aanpak te maken. “Wij waren uiteindelijk de kwartiermakers van de Taskforce,” zegt Schildknegt.

Futuro bracht de organisaties die in de Colijnstraat aan het werk waren aan tafel in het kerngroepoverleg. Met Woonbron, de politie, de werkmakelaar en de zorgpartijen van de foyer – partijen die straatinformatie konden leveren – werd de probleemgroep geanalyseerd en werden individuele overlastgevers in kaart gebracht. Als er niets bekend was rond het sociale aanbod volgde een sociaal huisbezoek.

“Ik begon met twee Excel-lijstjes met 140 namen,” herinnert Nane Akpa zich. “Diegenen van wie we niks wisten, zocht ik gewoon samen met een wijkagent of een hulpverlener thuis op, eventueel bij zijn ouders. We meldden dat we bezig waren informatie over hem te verzamelen en dat hij nu een kans kreeg om te stoppen met overlast veroorzaken. Eigenlijk een voortraject van het latere Handhavingteam.” De GGD raakte steeds meer bij deze sociale huisbezoeken betrokken en nam de coördinatie van de zorg op zich. Akpa: “Dat was een eerste winstpunt. Later zijn de huisbezoeken ingebed in het systeem.”

In beeld

Voor de mannen op de lijst begon een groepsaanpak met een sociaal aanbod gericht op scholing, werk en vrijetijdsbesteding. Met de komst van de Taskforce werd met alle betrokken partijen een breder aanvalsplan opgesteld; een combinatie van een sociaal aanbod en handhavende maatregelen, waaronder het Handhavingteam.

“We deden alles netjes binnen de wettelijke kaders. Je wilt dat mensen het besef hebben: ik ben in beeld. Als je wilt kun je meedoen, maar het is niet vrijblijvend. Het is gedwongen hulpverlening,” zegt Schildknegt. “We merkten dat de mannen ook behoefte hadden aan duidelijkheid. Sommige waren blij dat ze werden opgepakt en serieus werden genomen. Wij zetten mensen niet klem. Ze worden geholpen. Op een gegeven moment klopten enkelen zelfs bij de politie aan met de vraag of het Handhavingteam hen kon helpen.”

Het is eigenlijk net als opvoeden in een vrije setting, stelt het tweetal terugkijkend. “Hier voed je als team een groep op in de openbare ruimte.”

Nane Akpa en Otto Schildknegt wijzen erop dat de gemeente vanaf het begin heeft gezegd dat de aanpak een paar jaar zou duren. “Overlastgevers konden daardoor niet duiken, want we lieten zien: het stopt niet. Deze manier van werken was daardoor niet alleen confronterend voor de overlastgevers, maar ook voor de instanties, want die moesten hun huiswerk doen. Zij vinden het belangrijk dat het Handhavingteam blijft bestaan als een stok achter de deur. “De gemeente weet nu wanneer en hoe je het inzet en hoe je het volhoudt. Zorgt dat deze aanpak geborgd wordt, zodat je het ook in Drechtsteden kunt inzetten,” luidt hun advies.

Verdienen

De gemeente mag trots zijn op het resultaat, meent het tweetal. “De Taskforce Overlast heeft geld gekost, maar levert ook geld op. Allereerst merken de bewoners het resultaat van alle inspanningen en die zijn tevreden. En doordat je mensen via scholing aan het werk krijgt en gerichte hulpverlening inzet, ga je geld terugverdienen. Het is een ‘gezinsaanpak plus’ geworden. Gezinnen zijn actief en preventief geholpen, de belastingdienst en sociale dienst hadden veel bijvangst. De gemeente heeft nu zicht op de populatie; ook multiprobleem gezinnen zijn in beeld. Dat is winst als je kijkt naar de transitie van de Jeugdzorg.” Akpa: “Het is uniek dat we de groepsaanpak van A tot Z hebben kunnen neerzetten en dat Dordrecht de tijd heeft genomen om het te laten werken. Je laat zien dat er geen onaantastbaren bestaan.” Futuro heeft nooit gepretendeerd dat de overlast in de Colijnstraat helemaal zou verdwijnen. “Beheersbaar maken was het doel. We hebben met elkaar de regie teruggepakt.”

Ed van Katwijk,
wijkagent in het Handhavingteam

‘Mix zoeken van zorg en repressie is fascinerend’



Vroeger had wijkagent Ed van Katwijk drie opties bij de aanpak van overlastgevers: aanspreken, wegsturen en/of bekeuren of oppakken. Door zijn rol in de Kerngroep en het Handhavingteam kreeg hij meer inzicht in mogelijkheden op het gebied van zorg vanuit het oogpunt drang en dwang. “Wij moeten als wijkpolitie ook antennes doorontwikkelen: wat speelt er achter de overlast?”

Van Katwijk hoopt dat het Handhavingteam blijft bestaan en de inzet verder uitbreidt naar andere doelgroepen en gemeenten. “Als we alle capaciteit versterken en bundelen en onszelf betrokken blijven voelen bij elkaar, valt er veel winst te behalen. Dat maakt dit werk zo leuk. En we doen er de maatschappij veel plezier mee,” zegt hij in het wijkbureau in Oud-Krispijn. De wijkagent was al vroeg betrokken bij de Taskforce Overlast. Veel overlastgevers in de Colijnstraat woonden in ‘zijn’ wijk en verplaatsten hun activiteiten naar hun woning als het hen te heet onder de voeten werd. Ook hier stapelden de overlastmeldingen zich zo op dat het niet meer beheersbaar was voor de politie alleen.”

Effect

Zo kwam ook in Oud-Krispijn het Handhavingteam in beeld. Dit keer deed ook de woningcorporatie mee om de huurder aan te spreken op het faciliteren van overlast. “Het Handhavingteam heeft grote impact, zeker als je met zijn allen binnenkomt bij gezinnen met jonge kinderen. Dat klinkt Rambo-achtig, maar zo is het niet geweest. Mensen krijgen meerdere malen een kans op hulp. Dit aanbod is echter niet vrijblijvend en vereist de juiste motivatie en inzet van de overlastgever. Maar op een gegeven moment is het klaar.”
Een paar gezinnen zijn uitverhuisd vanwege een huurschuld, het blijven faciliteren van overlast of een combinatie daarvan. Met de corporatie is vervolgens gekeken naar een goede mix van huurders om herhaling van problemen te voorkomen. Zijn ‘nieuwe’ positie botste in het begin met de mannen die hij al langer van straat kende. Ze vonden dat hij stoer deed met de belastingdienst in zijn kielzog.”Er zijn nu ook jongens die me komen bedanken en zeggen dat ze wel een schop onder hun kont konden gebruiken. Dat doet me goed.” Anderzijds heeft de wetenschap dat Van Katwijk een relatie heeft met onder meer de belastingdienst als effect dat dealers zich niet langer in de wijk ophouden, in elk geval niet in te opzichtige en dure auto’s.

Geen cadeautje

Inmiddels heeft Van Katwijk vele huisbezoeken afgelegd met het Handhaving-team. “Het is zo divers wat je aantreft. Je komt bij gezinnen die niet anders kunnen door ziekte of verslaving. Of mensen die bijvoorbeeld door hun klein-kind in de problemen komen. Veel mensen zijn geholpen met zorg, scholing of werk,” zegt de wijkagent.
“Mensen zitten heel erg in de weerstand als wij binnenkomen, maar ze komen er zelf niet meer uit. Als wijkagent controleer ik of ze de afspraken nakomen, vraag regelmatig of ze het alleen redden of hulp nodig hebben. De kracht zit erin dat we als professionals elkaar nu zo makkelijk weten te vinden. Voorheen werden de overlastgevers rondgepompt en trof je ze in steeds verschillende wijken of randgemeenten aan. Nu kunnen en mogen we ze volgen.”
Hij vertelt over de aanpak van de veelplegers; veelal overlastgevers die door hun gedrag het contact met familie en vrienden zijn verloren. De vraag ‘hoe pak je deze mensen aan’ wordt door het team van alle kanten belicht. “Door die verschillende inzichten met elkaar te delen, ga je anders over zaken nadenken. Een man op leeftijd, die al vele jaren overlast veroorzaakt, hebben we uiteinde-lijk gevraagd: hoe lang ga je hiermee nu nog door? Hij brak. Confronterend. We hebben hem in contact gebracht met het Team Toeleiding en Bemoeizorg en het gaat nu helemaal fantastisch.”
De mix zoeken van zorg en repressie vindt Van Katwijk fascinerend. “Ik ben zelf ook gegroeid. Hoe meer ik inzicht heb in de mogelijkheden van de zorg, hoe meer ik voor mensen kan betekenen. Ik hoop dat we op deze manier verder mogen werken. Er is nog zoveel winst te behalen,” zegt hij.
“Denk aan mensen die na detentie of een ISD-traject weer vrij komen. Het huidige gebrek aan nazorg baart mij grote zorgen. Voor je het weet ben je ze kwijt of belanden ze na een misdrijf weer in de gevangenis. We kunnen zoveel bereiken als we van tevoren met elkaar bespreken: die persoon komt vrij, wat willen we met hem?”

Colofon

Speciale uitgave van de gemeente Dordrecht over vier jaar Taskforce Overlast.

TEKST
Conny Taheij
FOTO'S
Piet Mes
ONTWERP
RaafWes – grafisch ontwerp, Dordrecht
DRUK
Dekkers van Gerwen, Dordrecht

Deze brochure is gedrukt op Cocoon, een 100 procent gerecycled offset papier. Cocoon is geheel ecologisch geproduceerd.

RIBW Reeweg-Zuid	Voorziening voor intensief begeleid wonen van Bouman GGZ
Stuurgroep	Bestuurlijk platform van de Taskforce Overlast in de Openbare ruimte
Taskforce Overlast in de Openbare ruimte	Samenwerkingsverband van gemeente, zorginstellingen,politie, openbaar ministerie en zorgkantoor. Van 2010 tot 2014.
Team Toeleiding en Bemoeizorg	Team van Leger des Heils, Bouman GGZ, De Hoop GGZ, Yulius en Dienst gezondheid en Jeugd, vooral gericht op zorgmijders
Toezicht	Gemeentelijke afdeling Toezicht
Trivire	Woningcorporatie, onder andere actief in Dordrecht
De Twern	Welzijnsorganisatie
Vrieseplein	Plein in centrum, nabij Kasperspad
Weegploeg	Samenwerkingsverband met vertegenwoordigers van zorginstellingen en politie onder leiding van de GGD Zuid-Holland Zuid. In 2013 opgeheven.
Werkmakelaar	Bemiddelt tussen werkzoekenden en opleidingen en/of werkgevers
Woonbron	Woningcorporatie, onder andere actief in Dordrecht
Yulius	Instelling voor geestelijke gezondheidszorg in regio Dordrecht-Gorinchem-Rotterdam
Zorgkantoor Waardenland	Voert AWBZ-regeling uit in Dordrecht en omgeving

Gemeente Dordrecht
Spuiboulevard 300
Postbus 8
3300 AA Dordrecht
www.dordrecht.nl

DORDRECHT